

16de Aarg.

1885.

30te Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af N. Thronsen.

15de December. — 23de Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

udkommer med to Ark i Omflag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit.

Adresse: R. Thronsdens, Box 1014, Decorah, Iowa.

Hegners Møbelmagazin

har et smukt Udvalg af alle Slags saavel elegante som simple Møbler til Møbleri af Studeværelser, Dagligværelser og Soveværelser; elastiske Sengbunde, Lænestole, Gyngestole, Spiseborde med Indstudsplader, Centrumborde af nyeste Façon, Fosfilsen Borde, Spejle og ellers Alt, hvad man pleier at finde i en velforsynt Møbelsal. Gode Vaer til rimelige Priser. Afslæg mig et Besøg, førend du kober andsteds.

Mine Møbelrum er et Kvartal Nordvest fra Milwaukee & St. Paul R. R. Depot. Chs. Hegner.

Meneely & Company, West Troy, N. Y.,

Klokker. Fordelagtigt bekendt blandt Almenheden siden 1826. Kirke-, Kapel-, Skole-, Brandalarm og andre Klokker; ogsaa forskjellige Slags Klokkespil.

SS 41 h p

K. I. HAUGEN.

Dealer in

GENERAL MERCHANDISE,

Decorah, - - - Iowa.

J. J. O. Grimm.

sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner, Olie, Naale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælge.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med nogen Unden.

Pianoer og Orgler stemmes, og Arbeidet garanteres.

Office i det gamle Post-Office ligeoverfor St. Cloud Hotel.

1 h

DECORAH, IOWA

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

16de Aarg. }

15de December 1885.

} 23de Hefte.

I Solskinnet.

(Fortsættelse).

Barnet vilde ikke sove. Decemberstormen kastede store Draaber mod Speilglasruderne og for hylende gennem Gaderne. Ellers pleiede Larmen af Rjørende og Gaaende at vedvare til langt ud paa Natten og lyde skarpt nede fra Gaden op til det stille, af et dæmpet Natlys svagt oplyste Soveværelse; — men nu hørtes intet andet end Natvægterens ensformige, slæbende Skridt, naar han gif sin Kunde for at udraabe Klokkesletterne og varfle om den stridende Tid! Det var en uhyggelig Nat!

Forgjæves bestræbte Dorthé sig for at bringe det grædende Barn til Ro, hun forsøgte snart dette, snart hint, hun sang sine smukkeste Sange, baade Englesangen og Kjørbefangen. — boiet over Buggen baade summede og brummede, hysede og tjesede hun — lagde Gutten snart paa høire, snart paa venstre Side, men Intet hjalp! Naar han havde ligget stille en liden Stund, saa streg han pludselig atter høit op, sparkede og ar-

beidede baade med Arme og Ben under det bløde Silketeppe.

Dorthé kom til det Resultat, at Gutten maatte have Mavesmerter, det kunde umulig være noget Andet, og da var Kamilliethe hendes Radikalur. Men Vandet kunde ikke blive varmt nok i et Fad over Natlampen, hun maatte gaa ned i Kjelderetagen, hvor Kjøkkenet laa, der holdt Vandet sig varmt hele Natten og kunde da let bringes ifog.

I det tilstodende Værelse sov Herstabet, Dorthé aabnede sagte Døren, — Fruen sov fast, — hun mærkede ikke, at Buggen sagte og forsigtigt blev stillet foran hendes Seng. Barnet havde netop sin rolige Stund og laa der med aabne, store og klare Øine, som om han undredes paa, hvad der nu skulde foretages med ham

Gusfaderens Seng var uberørt, han var altsaa efter Cædvane, endnu ikke kommen hjem.

Med sagte Skridt gif Dorthé nedad

de med Tepper belagte Trappetrin; hendes Bei førte hende forbi det Rum, hvor der paa Døren med store, blanke Metalbogstaver stod Ordet: „Kontor“.

Hun maatte gaa tæt forbi Døren, — den var ikke ganske tilluftet, kun truffet nær ind til Dørfarmen, en Vægsstribes faldt gennem den smale Abning. — Dorthes studsede, — hvad kunde dette være? — hun havde hørt, at i de store Jernstabe og Kister, som hun havde seet derinde, alle de Benge bevaredes, hvorfor denne store, kostbare, Husholdning blev ført. Bludselig for den Taufe gjennem hendes Hoved: „Er der I hve derinde? — Hendes Hjerte var paa Veien til at staa stille af Angst ved denne Forestilling! — Hvad kunde det vel være Andet? — — hun vidste, at der efter Klokken 9 om Aftenen ellers altid var tomt og stille her — ja, at i Regelen endog Klokken 8 alle Gasflammerne over Pultene blev slukte, Døren gjenlaaset og uddendig sat en tih Tverstang af Jern for. — Man frygtede altsaa for Indbrud! — — Og nu var der Vægs derinde! — nu, da Matten var saa langt fremrykket; — det maatte snart slaas I fra Taarnet. — Hvad skulde hun gjøre? — hun stod og lyttede. — —

Det forekom hende, at hun hørte en sagte Bevægelse derinde, — — det lød som et dybt Aandedrag eller Suf gjennem Matten. En Gru overfom hende, og hun løstede alt Foden til en ifsom Flugt. Men hun overvandt den snart, thi hun var af Naturen skjæ og modig, og sagde til sig selv: „Vær ikke bange Dorthes! her foregaar Noget, og du maa se til, at dit Hærskab ikke lider nogen Skade derved, — det er den simple ligefremme Pligt! I Guds Navn da!“

Derpaa traadte hun sagte nærmere og aabnede forsigtig den paa Klem staaende

Dør, der bevægede sig lydlos paa sine Hængsler. Dorthes stnggede med Haanden for det Vægs, hun bar med sig; da saa hun frit om i de Rum, der laa foran hende. Det var to store Værelser for Kontorpersonalet, Døren mellem begge stod aaben. Deril stod et mindre Privatgemak for Husetts Herre. Heller ikke Døren, som førte derind, var ganske gjenluffet. Vægsfinnet kom derfra, fra en straalende Gaslampe over Skriverbordet. Men dette Skriverbord kunde hun, fra det Sted, hvorpaa hun nu stod ikke se, — man maatte ind i det næste Værelse for at opdage, hvad der foregik.

Dorthes betænkte sig et Dieblit, derpaa gif hun besluttet nærmere, — og saa her dæmpede tykke Tepper paa Gulvene Vægsden af hendes Trin. — — Nu kunde hun overse det lille Gemak — — I hve var der ikke! — — Herren selv sad ved Skriverbordet dybt boiet ned over Boger og Papirer, den høire Haand, hvori han holdt en Vphantepen, skjælvde stærkt. — med den venstre understøttede han det tunge Hoved. — —

Med et dybt Aandedrag, som om han snappede efter Luft, havde han Hovedet op og saa paa Billedet, der hang over Skriverbordet! — — Men, — hvordan er det, — — er dette Herrens Ansigt? — dette af Betvære og Vellefnet alletider straalende Ansigt? — dette stolte, saa sikkert om sig skuende Die? — denne høie, glatte Pande uden en eneste Rynke? — Hvad har da saaledes odelagt dette Ansigt? — hvad har gjort det saa blegt? — hvad har givet det dette Udtryk af indædt, forbitret Fortvivlelse? — —

Ja, hvad har anrettet dette? — det er ikke den første Nat, at denne Mand har vaaget ensom ved sit Skrivebord og beregnet, tallet efter og grublet, indtil Lanterne hvirolede om hinanden i hans

Hoved, og Tallene dandsede i vilde Rader for hans Dine, som om de vilde haane ham!

Ammen stod som forstenet, — hun følte det tydeligt, at hun saa Noget, der maatte blive skjult for alle Mennekers Dine, — hun ønskede sig langt bort, hun følte sig saa uhyggelig, saa angst tilmode, at hun neppe kunde drage Aande og var dog som fasttrængt til Pletten! hun vovede ikke at røre et Lem!

Hun sprang den blege Mand op, han stirrede paa Billedet, som om han saa et spøgelseagtigt Syn, — da for han med Haanden over Dinene, og der gif en kold Gysen gennem ham, — han tog sig sammen, og som om det kostede ham en uhyre Overvindelse, tog han Billedet ned fra Væggen og stillede det med Ansigtet mod Muren. Han aandede dybt op! gjorde derefter nogle raske Skridt gennem Værelset, — traadte atter til Strikerbordet og greb Pennen — men saasnart han vilde sætte den i Bevægelse for at skrive, bævede Haanden og Tænderne slog sammen i Munden, — han kunde ikke skrive! — Og dog var det blot nogle faa Træk og Bogstaver — blot et Navn — en Underkrift! — men denne Underkrift var en Forfalskning! — Derfor bævede den blege Mand, — derfor vendte han Faderens Ansigt mod Væggen! —

En dump Stønnen trængte sig frem fra hans Byst, han slog begge Hænderne for Ansigtet og sank tilbage i Stolen. — Nu aabnede han en Skuffe og tog en blantpoleret Kasse frem. Nøgelen hængte ved den. Han stat den i Laasen, — Laaget sprang op — to Tingester laa dermede, saa glindsende, saa nydelige. — Manden tog dem op! — Nu opdagede hun, at det var to Pistoler!

Da Dorthé saa dette, overvældedes hun af en frygtelig Angst, Huset faldt

ud af hendes Haand, og et Ekstrig undslap hende.

Manden for sammen, — hvad var det? — var han beluret? — han rev Døren op! der stod hans Sønns Amme, bleg som Døden og skjældende fra Hoved til Fod!

Hurtig fattet traadte han hen til hende, — hans Ansigt var endnu blegt, men rolig og m.d. sin sædvanlige Stemme, som om slet intet var passeret spurgte han:

„Hvad gjør du her?“

Den arme Dorthé kunde have synket i Jorden af Skam og Forvirring, — nu tænkte hun ogsaa paa, at hun stod i Understjörtet, — hun fremstammede noget om Thyé, — om Barnets Uro deroppe, — om Kamillethe og Kjøkken.

Herren saa paa hende og svarede:

„Det er godt! — Jeg har arbejdet meget, lider af heftig Hovedpine og kunde ikke sove — kan det desværre nok ikke endnu. Gaa du rolig op, men sig ikke til min Kone, at jeg endnu er oppe.“

Dorthé saa lettet op til ham og spurgte meget trohjertig, om hun maatte ogsaa turde bringe Herren en Kop Kamillethe, det beroliger saa godt, og man sover da snart ind!

Han smilte paa en egen Maade og mente, at for hans Hovedpine hoalp nok ikke Kamillethe!

Ammen smuttede snart atter op paa Soveværelset, hvor hun til sin Glæde fandt Barnet sovende. Da hun laa i sin Seng, for hun gysende sammen ved Tanken om, hvad hun havde seet, og hurtig bad hun med fast sammenfoldede Hænder et „Gadervor“, og begge de to sidste Bønner: „Led os ikke udi Fristelse! og — frels os fra det Onde! — bad hun atter og atter, indtil hun endelig faldt i Sovn.

Men derneede sad Husets Herre endnu længe. Dorthes Mellemkomst havde ganske forandret hans Sindstemning. Var det et Tilfælde? — Synet af Ammen havde kaldt Billedet af hans unge Husfru og Barn, — hvis Skjebne var saa nær knyttet til hans — frem for hans Sjæl! — — Var hans Stilling da virkelig saa fortviolet? havde han da virkelig haat Tanken om Selvmord? — Nu var den ialfald vejet fra ham ligesom Mattens Orme kryber i Etjul ved den første Straale af Morgenrøden.

Hans gamle Bogholder, der havde været i Forretningen allerede i den gamle Herres Levetid, og var den eneste, der havde et fuldkommen Overblik over hans Status, var om Eftermiddagen efter Børstid traadt ind i hans Kontor og havde uden at mæle et Ord, lagt en lang, sirligt skreven Fortegnelse paa Herrens Skriverbord med et megetsigende Blik, som Herren, der tilsyneladende var fordybet i en Tidende, — meget godt forstod.

Fortegnelsen paa Skriverbordet indeholdt en Optælling af Bøxler, som den følgende Uge vare forsalbne, og der udfordredes en betydelig Sum for at kunne udbetale dem. I Kassen fandtes denne Sum paa langt nær ikke. Dunkle Rygter søvede ogsaa om i Børsluften, at Huset — „Hohl & Sen“ — ikke mere stod paa sikre Fodder. Krediten var rystet. Forskjellige af Bankens Kreditorer havde i de sidste Dage allerede indfundet sig og ladet sig betydelige Summer udbetale. Man kunde vente, at der vilde komme flere.

Men hvorledes var det da kommet saa vidt? hvorledes var dette saa fast grundede Hus kommet til at vakle? — Netop paa samme Maade, som ogsaa en dyb Sø kan udtorres; naar Tilløbene stander og efterhaanden ophører, medens

Bandet derimod gennem vidt aabnede Sluser ustandselig løber ud.

Den odhle overdaadige Levemaade, den umaadelige Luxus slugte Tusinde og Titusinde, og Svindelhykken havde ikke holdt Stand, Kursen var falden, naar man regnede paa dens Stigen, og Foretagender havde slaaet feil, paa hvis lykkelige Udfald man sikkert havde bygget.

Med uigjendrivelig Sikkerhed forkyndte disse lange Talrækker i Bøgerne, at, dersom ikke i den nærmeste Tid betydelige, overordentlige, Pengetiløb fandt Sted, — var Husets Sammenfalden uundgaaelig.

„Er der da virkelig ingen Redning, — ingen Hjælp mere? spurgte den blege Mand atter og atter sig selv. Jo, en Hjælp gives der: hans Broder Reinhold! — Men det er haardt, frygtelig haardt at maatte udstrække Haanden efter denne Hjælp. Det vil sige, — dybt ydmyge sig. Men er der da noget Valg? — Vel er det svært, næsten uudholdelig svært, at stille sig ligeoverfor dette lys, rolige Ansigt som en Bedende, En, der søger efter Hjælp! Disse gennemtrængende Dine, de bebreidende Bliffe er meget mere saarende end mange gjennemborende Ord! men er det ikke bedre end Skam? — er det ikke lettere at tilstaa sin Skyld for en Broder, end høre sin Skam i alle Munde paa Børsen. — Men, er det da virkelig kommen saa vidt? — har jeg virkelig villet det? — o det var en satanist Magt, som tilhidskede mig det, — som trykkede Pennen i min Haand, men Haanden bævede, — jeg formaade det ikke! — bort dermed — det er overstaaet!

Det var, som om der udbredte sig et vidt, øde Hav om den uslykkelige Mand; han havde lidt Skibbrud, alle hans stolte Livs Herligheder sank for hans Dine, han saa sig selv drivende omkring fast-

flamret til den sidste Planke, — hans Kræfter var udtømte — snart maa han gaa under! Kun et Haab levnes, om han kan naa den reddende Strandbred, førend det er for silde! — Den reddende Strandbred er — Reinholds Hjelp!

Dg Kassen med Pistolerne? — der staaar den endnu paa Skriverbordet — Laaget er endnu aabent. Altsaa virkelig Selvmordtanker? — er det kommet saa vidt? „Selvmord er Feighed!“ sagde nu en indre Stemme til ham, — men denne Stemme beholdt ikke det sidste Ord, derimod hvedte det i hans Indre: „Indehaveren og Chefen for Firmaet „Hohl & Søn“, kan ikke leve med Skam, det er en uudholdelig Byrde, hvorunder man maa tilintetgjøres, — og Tilintetgjørelsen er — Døden ved egen Haand!“

„Selvmord er Forræderi mod Hustru og Barn!“ sagde den indre Stemme atter, — men heller ikke med Bægten af disse Ord vinder den Overhaand; thi herimod anførte igjen den anden Stemme: — „For Enken og den Faderløse, vil Reinhold sørge; — for en levende, areløs Broders Hustru og Barn maa den selv sørge, der har bundet dem til sig.“

Derfor laa der i det lange, mørke Blik, den ulykkelige Mand kastede paa sine Pistoler, den Tanke: „J er dog min sidste Tilflugt!“ og da han langsomt lagde Kassen ned i Skuffen igjen, nikkede han sagte, som om han vilde sige: „Hvem ved, hvor snart Eders Tid kommer!“

Thi desværre — den indre Stemme sagde ikke: „Selvmord er Forglemmelse af Evigheden! den lange dømmende Evighed! — er et Oprør mod den levende Gud“, der har sagt: „Men-

nesket er bestemt til at dø, og derefter er Dommen!“

Hvoraf kom det dog, at den indre Stemme ikke sagde Manden dette?

Ormen sidder indeni Frugten, indenfra og ud guaver den paa Livets Marv og fortærer Epirekraften. — Rigdom var den Orms Navn, som først havde fortæret enhver Tanke om en kommende Verden, om et evigt Liv i dette Hjerte. Begjærligheden og den umættelige Higen efter et hyppigt, glimrende Liv her paa Jorden, havde som en fortærende Sygdom tilintetgjort Troen paa det Himmelske, Haabet om det Ewig, — saaledes var dette Hjerte blevet tomt og øde. — Dg da nu Rigdommen var bortfloien, — da var der ingen Styrke og ingen anden Tilflugt end — Pistolkassen, — thi hinsides er det dunkelt, mente han. — Men bedre at forgaa i Dunkelhed, end at leve i Dagslys under Skam og Armod. Det var hans Tanker.

Dorthi havde allerede ligget længe i dyb Søvn, da Handelsherren kom sagte snigende ind i det tilstødende Værelse for at søge sit Leie. Hun mærkede ikke, at den fredløse Mand var traadt hen til Buggen, hvor hans Barn nu laa sødt slumrende, man hørte ikke dei sagte, lette Mandedrag. — Hvilken Modsatning! — En Barne sjæls dybe Fred, omsvøvet af Daabsnaaden, uden Anelse om Verdens Synd og Jammer — og den vilde, rastløse Kamp i et Menneſtebryst, der sulker under den sthydbethyngede Samvittighed, under den selvvalgte Forhandelse!

Da gaar der som et Glimt af Haab over Mandens Ansigt! — Er det en Afglands af det stille, fredfulde Barneansigt? — er det et Bist af Guds Mand, der siden Daaben endnu hviler over Barnet? — Faderen foldede sine Hænder ved Sønnens Bugge og lovede ham

i Stilhed, at han vilde søge den sidste og eneste Hjælp, som endnu kunde redde ham, — at han ikke vilde sty at ydmyge sig for Broderen, hvem han desværre havde fjernet fra sig.

Da denne Villie og dette Løfte var gaaet gennem hans Sjæl var det for ham, som om Etyerne over hans Hoved trak sig en Smule fra hinanden, og et Stykke af den blaa Himmel blev spnlig. Der vilde snige sig over ham en Følelse af Blødhed fra længst forbundne Dage — det ligesom raabte til ham fra det vide Fjerne — som om han hørte Moderens Stemme sige: „Vend tilbage! vend tilbage i din Faders gamle Hus, som du næsten har gjort til en Morderhule! Vend tilbage, du forlorne Son til Faderhuset!“

Da rystede en Febertulde Mandens Ben, — han sank i en Sløvhedstilstand, der berøvede ham alle hans Lemmers Brug ned paa det kostbare Leie og en bløtning Sovn lagde sig over hans døds-trætte Dine.

Fjerde Kapitel. Solen stikker.

Nemlig Sandhedens Sol, den ubønhørlige Sandhed, som gaar den arme Synner gennem Marv og Ben og er en Dommer over Hjertets Tanker og Raad. Han vidste vel den stolte Bankier og Handelsherre, at han maatte ind i dette skarpe, gjennemtrængende Lys, denne Sandheds Sol, da han beredte sig til at kjøre hen foran Porten til sin Broders stille, hoide Landhus, der laa mellem gamle, styggesfulde Trær og saftig grønne Græsflader.

Da han traadte hen til Speilet for efter Sædvane med den allerstørste Omhu at ordne sit Antræk, forfærdedes han over den Udelæggelse som en eneste Nat havde

anrettet i hans Ansigtstræk. Bleg og graa laa Skyggen under Dinene, og dybe Furer havde der truffet sig over den ellers saa glatte og straalende Pande! — Han for sig med Haanden over Panden, han badede den med oplirende Søfents, — Furerne lod sig ikke bortvoiste, — og Skyggerne vilde ikke vige.

At træde frem for sin Hustru med dette Ansigt vovede han ikke, han var bange for hendes Spørgsmaal og forfærende Blikke. Og dog havde han saa gjerne ved at kaste et Blik paa Hustru og Barn villet styrke sig til den svære Gang, der forestod ham.

Da han kom ud af sit Paaklædningsværelse og gik forbi Barneflammeret, horte han Ammens muntre Sang og Barnets Frydeskrig. Han stod stille og aabnede Døren sagte. Ammen var alene med Barnet. Hun holdt den lille Gut høit op i Luften, han havde endnu intet andet end Eskjorte paa, da hun netop var ifærd med at klæde ham paa; han sprællede med Arme og Ben og krøb under Sengen op over Dorthes Bryst og standfede ikke, førend han kom til den ubestigelige Hage. Hun sang den bekendte Sang:

„Min Skat er en Rytter,
En Rytter maa han være!“

og tænker derved paa sin Hans, der meget snart skal besøge hende. Nu satte hun Gutten ridende paa sit Kræ, det ene nøgne lille Ben til høire, det andet til venstre, og nu er Gutten hendes Skat og hendes Rytter.

Rytteren forblev ubemærket, og da han sneg sig bort fra Døren, lettede et dybt Suk hans beklemte Bryst.

Det elegante Spænd holdt derude foran Jerngitteret, Landhusets Beboer saa ikke gjerne Vogntjor i de glatte, firlige Grusgange, derfor var den brede Port af

fint Fjernarbejde for det Meste holdt til-
 luffet.

Med et Suk steg den høie, blege Mand
 ud af Bognen, hvis Slag en Tjener
 aabnede. Langsomt traadte han ind.
 Der laa det høide Hus med de høie
 Buevinduer, saa stille, næsten som et
 Kapel. Langt hen foran Huset strakte
 sig det nydelige Grønskaar, som endog i
 denne sildige Høsttid var grønt og smukt
 vedligeholdet. Kun under de gamle Ka-
 stanie- og Almetræer laa visstent Lov
 rigelig nedryftet af Nattervinden. Det
 var for den Indtrædende, som om denne
 Stilheds vilde røbe ham Mandedrættet.
 Intet levende Væsen var at se. Alt var
 som uddødt. Da hævdede en Flok Kra-
 ger sig fra de høie Trætøppe og drog
 strigende over den stille Have.

Nu aabnede en Sidedør sig og gjen-
 nem denne kom nogle fattigt klædte Kvin-
 der med Børn ved Haanden. De skjulte
 ved Udtrædelsen allehaande gode Gaver
 i sine Kurve og gif hilsende, med glade,
 taknemmelige Miner forbi den elegante
 Herre. — Da trængte den Tanke sig ind
 paa ham: „Jungen fattig gaar uhjulpet
 bort fra hans Dør. — vil han afsøge sin
 egen Broder?“

Hurtigt traadte han ind under Por-
 talen og trak i Kloffen. En Tjener luk-
 fede op, det var en gammel Mand med
 hvidt Hoved; han saa paa den Kom-
 mende med store, forundrede Mine. Den
 gamle Mand havde jo saa ofte baaret
 ham paa sine Arme; det var en Tjener
 fra det faderlige Hus, som var fulgt
 med Reinhold til dette Hjem. Han
 maatte vel gjøre store Mine over den
 sjældne Gæst; det var Aar og Dag, som
 hans Fod ikke havde betraadt denne Dør-
 terskel.

„God Morgen Jakob! hvordan gaar
 det Eder her? spurgte den Indtrædende

naadigt. „Er din Herre hjemme?“ —
 hvor træffer jeg ham?“

Den gamle Mand gif ijenstfærdig
 foran saa hurtigt, som hans gamle Ben
 vilde bære ham, aabnede anmeldende sin
 Herres Kabinet, og begge Brødrene stod
 lige over for hinanden.

Den Besøgende valgte sin Plads i en
 af de omstaaende Vænestole saaledes, at
 han sad i den Stygge. Kastede man
 Blikket ud af Vinduet saa man mellem
 Partier af gamle, alvorlige Furutræer
 op til en høi Plads, hvorpaa der hævdede
 sig et stort Kors af graa Granit med
 Søffel af samme Sort.

Efter de første Hilsener, der fra Rein-
 holds Side var ligesaa varme og hjerte-
 lige, som fra den anden Side tvungne
 og forbeholdne, indtraadte en ængstelig
 Tausshed. Reinholds klare, blaa Mine
 hvilede med hans eiendommelige skarpe
 Blik paa Broderens Træk, som under
 dette Blik vendte sig til Siden og lod
 sine Mine spæve rundt omkring; da stod
 de paa de graa Stenfors mellem de
 dunkle Furutræer. Det var som Mån-
 dedrættet vilde standse i hans Bryst.
 Situationen var meget trykkende.

„Jeg læser i dit Ansigt“, begyndte
 Reinhold nu, „at det er Noget du vil
 mig! Jeg behøver vel ikke først at sige
 dig, at mit Hjerte nu som før, er bro-
 derlig findet imod dig!“

Dermed var Ijen brudt. Herman
 talte om uheldige Konjunkturer, om For-
 holdenes Tryk, om saadanne Menneffers
 Upaalidelighed, som man hidindtil ube-
 tinget havde stølet paa, og, — berorte
 saa endelig en øieblikkelig, kun forbi-
 gaaende Forlegenhed, som en
 større nærførestaaende Udbetaling vilde
 foraarstaa, dersom ikke snarest mulig en
 Kapital i rede Penge stod til hans Naa-
 dighed.

Reinhold hørte ganske rolig paa ham, men sankede det graa Hoved stedse dybere ned. Da Broderen havde endt, rettede han sig op og saa ham fast ind i Ansigtet. „Diebliffelig Forlegenhed,“ gjentog han derpaa langsomt, — „en saadan havde ikke ført dig til mig Herman, — det maa være noget meget Alvorligt, — noget meget dybt Indgribende, som bringer dig her, ellers var du ikke kommen til mig. Vi kjende hinanden tilstrækkelig, skulde jeg tænke. — Altsaa, førend vi gaa videre, fordrer jeg Et: Sandhed, — den hele, fulde Sandhed, utilkyllet og usminket, uden Talemaader og Dmsvøb: hvor meget dreier det sig om, og hvad staar paa Spil?“

Sandhed! fuld Sandhed! — kunde Herman sige den til Broderen? — da havde han maattet sige: „Giv mig din hele Formue! — og det er maaste endnu ikke nok til at holde Dæmningen fast og give den tilstrækkelig Styrke til at modstaa de vilde, rasende, Vandstrømme, der kommer styrtnende mod den i nærmeste Fremtid, og vil rive alt med sig!“

Men behøvedes da den hele Sandhed her? — paa ingen Maade! søgte den feige Mand at indbilde sig selv. Naar jeg kun har det mest paatrængende Nødvendige til at stoppe de slemme Huller med, da er der dundet Tid, og med Tiden kan der vise sig nye Chanser, — har jeg kun atter Overvand, saa svømmer jeg nok igjennem.

„Derjom du mod en Bæxl kunde stille blot fyrgetyve tusinde Kroner til min Raadighed,“ sporede han let hen paa Broderens alvorlige Tale, „da vilde jeg være dig meget taknemmelig og tilstaa hvilkensomhelst Rente, du maatte ønske.“

Under disse Ord lod han legende den fine Handske glide mellem de velnærede Fingre.

Reinhold reiste sig nu op, traadte hen

til sin stadfælgte Broder, lagde Haanden paa hans Skulder og sagde: „Fyrgetyve tusinde Kroner! Herman, hvad kunde disse nytte dig? — det var bortkastede Penge, et Vegetøi kastet i en Hvirvel, slynget ned i et Svælg, hvor det sporløs vilde hvirvle bort — aldeles unyttigt! — Herman, i dit Ansigt staar Meget skrevet med alvorlige Skriftræk, — og det er ikke noget Godt. — Du maa have lidt Meget min Broder! — Trykker min Haand dig saa tungt, siden du vrider og vender dig saaledes? — denne Haand er dog den eneste paa Jorden, som kan redde dig fra Fordærvelse! Jeg har jo vidst det, at det maatte komme saaledes! Jeg har allerede seet mig om efter dig og været forundret over, at det kunde være saa længe. — Du negter mig Sandheden og vil skjule den for mig, men det gaar ikke, — gavner heller ikke dig selv noget! Klart maa jeg se, og var det istedetfor Fyrgetyve — Hundrede Tusinde, jeg er beredt til at give dem, om det end ikke kan ske uden stort Offer. — Men vide, hvordan Sagerne staar, det maa jeg; med mine egne Dine overbevise mig, om dette Offer kan redde dig. — Men har jeg reddet dig, da maa den gamle Forretning begynde paany, det siger jeg dig, thi en Svindler, en, der bygger sit Hus paa Lustfasteller, rækker jeg sandelig ikke min Haand til Fortsættelsen af hans Svindlerier! Kun det gamle solide Hus, efter den gode, faderlige Skik, der grundlagde Husets mangeaarige Velstand og Blomstren, vil jeg redde og bringe tilbage paa sit reiskafne Fundament. — Er du enig med mig heri, da er her min Broderhaand, men ellers ikke. — Og tillige fordrer jeg da Indsigt i dine Bøger — i alle dine Forholde, der angaar Forretningerne — fuld, klar Indsigt! — vil du love mig det, da skal jeg indfinde mig imorgen paa denne.

Tid i dit Kontor, og vi ville da som Brødre søge at afsvende den truende Ulykke! — Vil du det ikke, da kan Intet hjælpe dig. Sagen faar da gaa sin Gang!”

Herman sprang op og rystede den broderlige Haand fra sig! bortvendt fra Reinhold gik han hen til Vinduet og stirrede paa det graae Kors! — En vild Forbitrelse rasede i hans Bryst og oprørte sig mod ethvert Ord, som han maatte høre. — Indsigt i hans Bøger! ha, det var til at blive rasende over! — Som en Skolegut skulde han stilles i et Hjørne og lade en anden holde Dom over sig! — D! — og han vidste jo, hvilke frygtelige Tal Bøgerne vilde fremvise! — han vidste det, at hans Skjebne var underkrevet.

Reinholds hele Formue vilde vel kunne redde ham! hans Gjenindtrædelse i Forretningerne vilde strax gjenoprette Kreditten, — men hvad saa videre? — da var han selv umyndig, villieløs stillet under sin Broders Formynderskab, — intet Andet end hans første Vogholder! — da vil der sees ham paa Fingrene, og for hvert Tusinde, han hidindtil har disponeret over, vil vel neppe Hundrede staa til hans Raadighed! — Og hvad der var det aller værste, — denne Forbindtighed ligeoverfor Broderen! — nei, han kunde aldrig bære det! — Og gjorde han det ikke, hvad da? — ja, da brød Udelæggelse og Ruin løs over ham, — da vilde det faderlige Tag styrte sammen over hans Hoved — da Skammen og Betlerstaven — eller ogsaa — en Kugle!

En vild Fortvivlelse talte ud af den dødsblege Mandes Ansigt, da han vendte sig om mod sin Broder. Med Iskulde og bitter Haan sagde han: „Jeg takker dig Reinhold, og maa under saadanne vanærende Betingelser aflaa din mere end broderlige Hjælp!”

Dermed vilde han gaa. Men hurtigt traadte Reinhold ham iveien: „Ikke saaledes,” raabte han, „saaledes tør du ikke forlade dette Bærelse! — Jeg læser i dit Hjerte! — — Det falder du vanærende, — naar Brødre tilfammen, Skulder mod Skulder, ville kæmpe imod Ulykken? — Jeg har andre Begreber om Ure og Vanære, Herman!” Da den lille, uanselige Mand stærkt betonedede disse sidste Ord, lag der en rystende Klang i dem, og et lysende Lys traf Broderen, for hvilket denne ikke kunde holde Stand. — En nervøs Sittren greb ham, — med tonløs Stemme henkastede han nogle uforstaaelige Ord og vilde for anden Gang nærme sig Døren.

Ater lagde Reinhold Haanden paa hans Arm og sagde: „Overlæg alt for Guds Ansigt min Broder! — stil dig selv og dine Anliggender i hans Ryk, som ikke vil fattes, naar du alvorlig beder deraf. Da vil det snart blive dig klart, om du gjør ret i at tilbagevise den hjælpende Broderhaand. — Jeg vil ikke trænge ind paa dig, — jeg venter til imorgen din afgjørende Beslutning, — der behøves kun et Ord fra dig, og jeg kommer!”

Den anden stod et Dieblis med mørk Mine stirrende hen for sig, mumlede derpaa: „det er godt!” og gik folddt derfra.

Imidlertid var der ogsaa bleven forhandlet alvorlige Ting mellem begge Fruentimmerne i Herman Hohls Hjem. Dorthe havde ikke ganste kunnet fortie den sidste Rats Begjæbender, og ved gjentagne Spørgsmaal og Forsten havde hendes Frue stedse faaet mere fremloftet. Kun om den skrækkelige „Styndetingsfest”, som Dorthe kaldte den, havde hun Intet sagt.

(Sluttes).

Tuniſk.

(Efter „Gartenlaube“.)

Allerede i nogen Tid har Europas Blik været rettet mod Nordafrikas solbeskinneede Kyst og navnlig mod ovennævnte By. Vi antage, at en kort Beskrivelse af Stuepladsen for det „tuniske Spørgsmaal“ og de Figurer, som bevæge sig paa den, vil være af Interesse for Læseren, og opfordre ham derfor til at ledsage os paa en Vandring gjennem den af Muhammed Esfadaq regjerede Stad.

Fra den store Sø El Bahira fører en meget bred Wei med nogle lave Huse paa begge Sider til Bab Hart Porta della Marina. Paa dette Strog er det ikke meget livligt; de eneste Steder, man her lægger mærke til, er nogle græste og arabiske Kafeer, de franske og græste Konsulater, det nylig aabnede Grand Hotel samt to, tre langstrakte, kaserneagtige Bygninger. Størst Livlighed hersker i de lave Haller, hvor Udsalget af Tobak foregaar for Regjeringens Regning. Udenfor Porten holder et Dusta Kjøretøier, som benyttes til Reiser udover Landet; der er nemlig i den trange; uregelmæssigt byggede Stad kun faa Gader, hvor Vogne kunne komme frem.

Vi er neppe komne gjennem Marineporten, førend en hel Skare af Gadesølgere, Støplepudsjere, Weibjere o. s. v. styrte sig over os. Deres Paatrængelighed er utaalelig, mod de mest Nærgaaende ere vi nødsjagede til at løfte Stokken. Med Moie bryde vi Wei gennem Brimmelen paa Marinertorvet, som fra Solens Dpgang til dens Nedgang er opfyldt af Menneſter, men maa vogte os vel for ikke at blive traadte under Fødder af Kameler, Heste og Gsler, som føres over Pladsen.

Hvilket broget Stue frembyder ikke

dette Torv! Det er jo ogsaa Livet i en stor orientalsk By, den næststørste paa det afrikanske Fastland, som her udfolder sig for vore Blikke. Tunis's nuværende Folkemængde anslaaes til omtrent 140,000, blandt hvilke 125,000 Jøder og 15,000 Kristne, men statistiske Tabeller mangle, og det er muligt, at Beregningen er for lav. Her ser vi den gravitetiske Araber, hist en europæisk klædt Kristen, som dog for det Meste har en rød Hue med svære blaa Silkedusser paa Hovedet. Negre fra Sudan og Congo, brune Maroffanere, Berbere, Beduiner fra det Indre, fattigt klædte Hamals (Lastdragere), tæt tilflorede Muhammedanerinder, livlige Jødvinder med spidse guldb. eller sølvbroderede Huer myldre om hverandre.

Færjelen er meget levende i Hovedgaderne, stærkest i Bazaren, Byens Midtpunkt, som vi stræbe at naa gjennem Gaden Sidi Morgiani. I denne godt brolagte Gade, som dog ikke er saa proper som det mauriske Kvarter, ligger den ene Butik ved Siden af den anden. Her bor Byens Tandlæge, som hver Morgen indfinder sig hos hans Høiſhed for at efterse hans Gebiſ og lønnes med 25,000 Piaſtre om Aaret.

Efter ti Minuters Gang naa vi Bazaren. Den bestaar af Haller med hvælvede Tæge af Træ eller Mursten. Bordene er kun nogle faa Meter dybe og filte fra hinanden ved tynde Borddægge. De fleste ere i Italieneres Hænder. Vi gaa først ind i Frugthandlerens Bazar. „Datteri prima qualitia“ raabes til os af en velnæret, jovial udsende Mand, som sidder midt inde i en Ring af Datter, Rosstner, Bananer og Appelsner;

han har Venene overfors, men det høire hviler paa et i Taget fastgjort Taug, for at han lettere skal kunne reise sig. Hans Varer er unegtelig gode; Appelsinerne ere fortrinlige, og de tuniske Dadler be- kjendte som de bedste i Verden. Man efterkommer gjerne hans Opfordring, tager Plads paa en Bænk eller et lidet Teppe udenfor Bøden, ser paa Alt, nyder en liden Kop af den stærke, paa arabisk Bis tillavede Kaffe, uden dog derfor at være forpligtet til at kjøbe af de øvrige Varer. I den tilstødende Bod, hvor der sælges vellugtende Esenser, Olier og Bortlys, er Luften gennemtrængt af den herligste Parfume. Disse Butik- handleres Klædedragt alene viser, at de tilhøre de rige Kjøbmænds anseede Klasse. Deres Lokaler have jo ogsaa en gunstig Beliggenhed, nemlig i Nærheden af den store Moske. Parfumerihand- lerne sælge ogsaa den stærkt efterspurgte Hennah, grønne Blade, der ligne Tbe- bustens, og bruges til at farve Negle samt Haandslader og Fodsaalet; man ser overalt denne Vare opstillet i store Kurve af flettet Straa. Kort efter komme vi til de Bazarer, hvor der handles med Klædningsstykker og Toier, og her er Trængselen allerstørst. Fra den tidlige Morgenstund ere Smaahandlere og Sæl- gere af gamle Sager, Pistoler, Geværer, Uhre etc. paafærde her, salbyde skraalende sine Varer til det udenfor Boderne for- samlede Publikum. Ueberørte af al denne Stoi og Tummel, kun nu og da stikkende Hovedet ud for at speide efter Kunder, sidder Skrædderen og syr eller lapper inde i sin trange Bod, hvor ti Perso- ner ofte ere sammenpakkede.

Den Europæer, som for første Gang besøger disse Bazarer, vil der finde utal- lige Gjenstande, som friste ham til at give sine Penge ud, Baabensmede, Teppe- handlere, Sadelmagere, Eneklere, Drei-

ere, samt en Mængde Stomagere have nemlig ogsaa Udsalg paa dette Sted. Vi ville imidlertid begive os til en roligere Del af Byen for at kunne faa Tid og Ro til at tage de Personer, vi møde i nærmere Diehyn.

Hvilken besynderlig Figur er ikke den brune Mand derhenne, uden andre Klæd- ningsstykker end et kort Skjort med en Landsje i høire Haand, medt Haar og fordreiede Ansigtstræk! Alle, som møde denne Person, vise ham større eller min- dre Ærefrygt og vi skønne deraf, at han er en Marabut, d. v. s. en hellig Mand. Den Ulykkelige er forrykt, men Musel- mændene anse hans Galtskab for Inspi- ration, ære ham derfor som en af Gud særlig benaadet Person, der stuer Ting, skjulte for almindelige Menneskers Dine. Efter hans Dod vil man bygge et Grav- kapel paa den Plet, hvor han har ud- aandet, og jo større hans Ry for Hellig- hed har været, desto mere vil Stedet blive besøgt af reitvøende Muselmænd. Der er i Tunis Hundreder af saadanne Ka- peller. De ere af forskjellig Storrelse, men det fornemste af dem, Sidi Machres, er større end Byens første Moske, og er stedse besøgt af Bedende. Endog midt imellem Sadelmagernes Bazarer er der et Gravmæle over en Marabut, som til- fældigvis opgav Anden netop der; af Mangel paa Plads har man imidlertid istedetfor Kapel noiet sig med et Særfag, bemalet med grønt, rødt og hvidt, „Profetens“ (i: Muhameds) Far- ver. Den Kristne gjør bedst i at gaa af Veien for disse sælsomme Helgener, naar han moder dem, thi han kan ellers let udsætte sig for Ubehageligheder fra den muhamedanske Befolknings Side.

Byens Soldater og Politibetjente falde i Dinene ved sine daarlige, for- slidte Klæder, enkelte undse sig ikke en- gang ved at bede de Fremmede om Al-

misfe. Ere de arbeidsomme, kunne de faa Bessjæftigelse hos Haandverkerne, man ser ikke sjelden disse Folk i Skomagerbutiker udfoldende en alt andet end frigerst Virksomhed. Deres Sold er meget knap, og de ere ofte nødte til at sove under aaben Himmel, en og anden af dem ernære sig endog ved Strikning.

En slaaende Modsetning til disse Staller danner Araberen fra det Indre, denne imponerende Personlighed med den stolte Holdning, den høie Væxt og det af Solen brunede Ansigt! Han er for det Meste klædt i Hvidt, men Snittet paa hans Dragt afviger ikke slynderlig fra Byfolkens, han er steds bevæbnet, thi Vaaben kan Enhver bære her, hvad enten han er Muselwand, Jøde eller Kristen. Man ser ogsaa mange andre typiske Figurer, her kommer en fattigt klædt Vandspige fra Brønden med sin slydte Vandkrukke, hist paa Gadehjørnet afløkker en omvankende Musikant sin tostrengede Gitar sælsomme Toner, og ikke langt fra ham se vi en Ulling af den roveriske Rhrumirstamme, som var Skjold i, at Tunis blev truet med Krig; Manden staar ensom midt i Brimlen og betragter den med stolte, trodsige Blikke.

De fornemme Araberinder vise sig kun sjelden paa Gaderne, og ere da altid ledsagede af flere Tjenestepiger; over det sorte Slør bære de et sort Klæde, som de holde ud med begge Hænder, saaledes at de kunne se, hvor de skulle sætte sin Fod. Muhammedanerinderne ere allesammen fra Hoved til Fod indhyllede i hvide, folderige Gewandter. Fodinderne tilhulle kun Overkroppen, lade Armene og Ansigtet være ubedækkede, bære tran e Venklæder, som gjerne ere rigt broderede. Udenfor Byen gaa ogsaa Araberinderne om uden Slør og ere gjerne klædte i Blaait; de have ofte Metalringe om Anklerne, og saavel blandt dem som blandt

Mændene er det almindeligt at ta'overe Underarmene og Benene.

Men lad os nu gaa videre. Foran os ligger en lys, venligt udseende aaben Plads omgivet af pene Bygninger; nogle enkeltslaaende Palmer vugge fine Kroner i den milde Luft, et rigt smykket Minaret, et af de smukkeste i Byen, hæver sig op over en høi Mur, som dolger det Indre af Dar el Bey (Beyens Hus) for os. Den nuværende Hersker, Esfadaat Bey, eller el Sadak, bor dog ikke stadig her, men kun i Fastetiden; om Vinteren opholder han sig sædvanligvis i et tæt ved Bardu, hans egentlige Residens, beliggende Pallads, Sommeren tilbringes i det skjøligere Goletta. Det er ikke Umagen værd at bese den førstelige Bolig med dens salmede Tepper og skrobelige Møblement, vi ville hellere gaa gennem den brede Gade forbi nogle Kirkegaarde og hen til Porten. Til Høire for os ligge de høie, nu forfaldne Mure af Fæstningen, til Venstre de Bygninger, som høre til Vandledningen. Denne, som rigelig forsyner hele Byen med godt Drikkevand, udmuander nemlig her.

Vi have her en smuk Udsigt over Byen, da vi netop befinde os paa dens høieste Punkt. Nedenfor os se vi et helt Hav af Husstage, mellem hvilke en Masse Moskeer med Kupler, Minaretter og Marabutkapeller i stor Mængde dukke op; bag Staden ligger den store Saltso el Bahira, midt i den en liden Ø med et Slot. Flamingoer uden Tal belive Soen, paa den anden Side af Vandet ligger La Goletta, Tunis's Havn, til Venstre noget høiere Araberbyen Sidi bu Scid, længere borte, San Luigi, det Kapel, som blev bygget til Minde om Ludvig den Helliges dødelige Afgang under Korsstoget 1270, samt Karthagos Ruiner; til Høire Bjerge, som i

maleriske Former hæve sig til en ret betydelig Høide.

Vi maa ogsaa gaa udenfor Ringmuren. Den omgiver hele Byen og dens Porte lukkes ved Mørkets Frembrud, Nøglerne overgives til Feriken, Stadens Guvernør, hvis store Palads ligger ikke langt fra Dar el Bey. Denne Skif, som indførtes i ældre Tider til Beskyttelse mod røverste Dverfald af urolige Naboer, iagttages fremdeles nøie.

Hvilket fortryllende Billede møder ikke vort Blik! Et smukt lyst malerisk Landskab udbreder sig for vore Fødder. Den Høide, paa hvilken vi staa, sænker sig paa denne Side brattere ned end mod el Bahira. Til Venstre ligger en stor lav Sø, kaldet Sebeha Tjetjumi, til Høire og bag Søen en stor smuk grøn Sleite, gennemstaaret af Jernbanen og en gammel Aquadukt. En halv Mil Vej fra Tunis's Porte oiene vi Bardos Residensen, der ser ud som en liden By og længere borte et stort Villakvarter, det saakaldte Manuba. Ved Horizonten rager Saghoanbjergene op, lige nedefor os er en Araberlandsby med et Minaret og Smaahuse, som ere halvt begravne af mægtige Kaktushæfter, tæt udenfor Porten have Nomader opslaaet sine Telte. Der gaar Jernbane til Bardo, og Turen derhen medtager blot nogle Minuter, men hans Høihed Muhamed Eschadal, Pascha Bey tillader ikke, at den besøges undtagen i Morgentimerne. En Del af Paladsets Indre fremvises gjerne; af særlig Interesse er Tronsalen, en Samling Portraeter af europæiske Tyrster samt nogle Bataljestykker. I Modtagelsesalen findes en Mængde Uhre — en af Beyens Liebhaverier — allesammen ere støvede og ubrugelige, og paa flere sees endnu en Seddel med Opgivelse af Prisen.

Hver Lordag holder Beyen offentlig

Ret i Bardo. Med en lang Ribe i Haanden og omgiven af sine Raader expederer han Sagerne i stor Fart. Ikke et eneste Pennestrøg gjøres, og Dommen fuldbyrdes strax efter, at den er bleven forkyndt. Paa Retsdagen sees ikke sjelden tæt udenfor Bardos Porte et Antal Hængte dingle i Luften, omgivne af en skuelysten Mængde.

Den nuværende Bey er henved sytti Aar, men ualmindelig rast og rorig. Naar han viser sig offentlig, optræder han med stor Pragt, noget, jeg havde Anledning til at bemærke, da „Profetens“ Fødselsfest blev fejret; ledsaget af sine Ministre og Generaler begav han sig da tilføds fra Dar el Bey til den store Moske for at bede; Militæret opstillede sig i Dobbelttrætte for at holde Folket tilbage, men dette viste sig dog ganske ligegyldigt. Sædvanligvis kjører han i en af prægtigt opsadrede Muldyr trukken Vogn, omgiven af Mammelukker. Som en Kuriositet maa anføres, at Obersten for hans Livgarde er fra Brandenburg. Han heder Krüger og er Son af en Brygger; allerede i 1811 kom han til Tunis, gif over til Islam og befinder sig særdeles vel i sin Stilling. Det gjør et komisk Indtryk at høre den gamle Herre i sin glitrende Uniform at pludbre Plattsjst, og paa sine Landsmænds Vis ombytte mir med mich, og omvendt. Han har uemlig endnu ikke glemt at tale sit Modersmaal, men kan hverken læse eller skrive det. Da jeg første Gang saa „Krüger Bey“, kom jeg uvilkaarlig til at tænke paa Feltmarschal Wrangel.

Vi gaa nu ind i Forstaden med dens trange, men ret godt brolagte Gader. Husene ere lave, for det Meste enetages og uden Vinduer til Gaden; her bor kun fattige Folk. I en bredere Gade er der en Bazar, som dog kun er aaben om Eftermiddagen; brugte Klæder, gam-

melt Husgeraad, Jernstrammel og værdiløse Smaating af ethvert Slags udgjøre Salgsartiklerne; blandt Publikum bemærke vi paafaldende mange Soldater, Lastdragere og Negre. Skjønt der er stor Trængsel og Lummel, hersker der dog en vis Orden, men den opretholdes snarere af Rjoberne og Sælgerne end af Politiet.

Gaderne blive snart anseeligere, Husene ere her høiere og penere, Portalerne smukt dekorerede og prydede med smagfulde Udskjæringer. De med tætte Jerngitter forsynede Vinduer vise, at der er Haremer, vi have for os, vi ere nemlig komne ind i et af fornemme, rige Arabere beboet Kvarter. Scenen skifter dog snart Karakter. Hvilken affsthyelig Smuds i de stedse trangere Gader! En frælende, over al Beskrivelse modbydelig Stant, strømmer ud fra de aabenstaaende lave Husdøre. Vi kunne ikke betvivle, at vi nu ere i Jodekvarteret! Særkjendet ved dette er den utroligste Smudsighed, og i ingen Del af Tunis ser det saa strækeligt ud som her. Mændene ere i Regelen klædte som Muhammedanere, dog foretrække mange Yngre den europæiske Dragt, men have dog beholdt Scheschien, den røde Hue med lange Silkeduffer. Kvinderne klæde sig i brogede Farver, og er naturligtvis uden Slør. Familierne holde mest til paa Gaardspladsen, men deres Liv afgiver et lidet tiltrækkende Skue, og vi slynke os bort. Ved Bab Carthagena komme vi til en bred Gade, ad hvilken vi atter naa Porta della Marina.

Vi blive her Vidne til en prægtig Solnedgang. Under skjønne Farver gløde

ved Horisonten, en let Sovind leger med Balmernes og Vananernes Bløde, medens Minareternes Klokker kalde „de Troende“ til Bon. De Kristne saavel som Joderne forlade ikke mere sine Kvarterer efter dette Klokkeslet, og Gaderne blive snart som uddøde, kun sjelden glide nogle Skikkelser gjennem Market, for det Meste Tjenere, som forsynede med Vgter gaa foran sin Herre. I de Kristnes Kvarter er der en udenfra stng og uanseelig Bygning, hvor Blomsten af den europæiske og indødie jodiske Befolkning undertiden er samlet til langt ud paa Natten; her har nemlig „Societalarmonica“, det nylig stiftede filharmoniske Selskab, sine Sammenkomster. Ogsaa i de to smaa, men elegante Kafeer kan en Kreds af Gjæster dvæle lige til Midnat, og selv Arabere komme ofte og gjerne dertil. Til N, denne nu saa almindelige Drit, der endog har banet sig Vej til Orkenens Rand, have de vel ikke vænnet sig, og Forbudet mod at drikke Vin overtræde de nødig offentligt, men de nyde gjerne Mastica, Wermuth og andre Vikorer.

Hvor ublidt er ikke Tunis blevet vækset af sin No ved politiske Begivenheder! Hvilken Skjebne gaar det imøde? Dette Spørgsmaal bevæger alle Gemytter. Araberen hverken kan eller vil tro, at hans Lod skal blive, som hans Frændes hinsides Algeriens Grænser. Han er stolt af sit Tunis, „denne herlige Jomfru, som saa ofte er bleven heilet til, men fædse vil blive fri.“ Maasse vil Forsynet gjøre hans Tro tilstamme, og lade ogsaa dette Sted tabe sin Originalitet. (Mgbl.)

Abrahams og Melkisedeks Møde.

(1 Mos. 14, 1—20.)

Mel: Zions Datter hæver Rosen.

Sjont er Salems*) første Minde:
 En Højsborg høi paa Fjeldets Tinde
 Det straal'er i en hedenst Nat!
 Der et helligt Folk i Farer
 Den sande Tro paa Gud bevarer
 Fra Noas Tid som bedste Stat.
 Alt da Moria er
 „Det Bjerg, hvor Herren ser,“
 Offerstedet til sit Behag,
 Hvor selv en Dag
 Han vilde sees arm og svag. (Sml. 1 Mos. 22, 14.)

Der i Fred en Herster leved —
 Men om hans Slægt staar intet strevet — (Ebr. 7, 3.)
 „Retfærdighedens Konge“ faldt.
 Han ei blot, som Raadet lyder,
 En Konge var med høie Tyder,
 Men og til Præst af Gud udvalgt. (Ebr. 5, 10.)
 Som Færbud om Guds Søn
 Ved Offer han og Bøn
 Folket sonet og signet har.
 Hans Fremkomst var,
 Lig Meteorets**), underbar.

Rundt i Landet Krigen lued,
 Og fire Konger Staden trued,
 Ja Sodoms Folk og Konge slog;
 Men de selv blev oversaldte
 Af Abraham og hans udvalgte,
 Der Seier vandt og Rovet tog
 Han derved Barfel er,
 At Kristus og hans Hær
 Skal beseire al Verdens Magt,
 Som Gud har sagt, (Nab. 17, 14.)
 Til Alt ham vorder underlagt (1 Cor. 15, 27).

Ud til Abraham med Glæde
 Den Salems Konge mønne træde
 Med præstelig Velsignelse;

*) Salem betyder Fred.   **) Stjernesud eller Lusthjn.

Brød og Vin han med sig haver
 At række ham som Dffergaver
 Til trætte Krigers Kvægelse.
 Og se, paa Zions Mark
 Den høie Patriark
 Døbt sig høied for Herrens Prest
 Og gav dernæst
 Ham Tiende som ringe Gjæst! (Ebr. 7, 14 fl.)

Evende Tider her sig møde,
 Som naar en gylden Aftenrode
 Alt varsle kan en herlig Dag.
 Abraham sig til den glæded, (Joh. 8, 56.)
 Skjønt da hans Blikke taarevæded
 Blot Skjen saa med Grødet bag;
 Nu Christus — ham ste Pris! —
 Paa Meltizedeks Vis
 Præst og Konge i Zion er
 Og evig der,
 Som Herren svor, sit Scepter bær. (Ps. 110. Matth. 22, 43.)

Freds og Retfærd's Konge træder
 Nu frem for os hos Gud og beder, (Rom. 8, 34.)
 Og renser selv sit Folk, sin Hær; (Ebr. 7, 25.)
 Thi hans Præstedom er bedre
 End det fra Aron og hans Fædre:
 Det evigt og fuldkomment er.
 Han og med Vin og Brød,
 Sit Dffers Blod og Kjød,
 Vedertvæger sin Stridsmand vel
 Til Liv og Sjæl —
 O haab paa ham, Guds Jsrael!

Arme Synderstof, som græder,
 Gud siger selv: „Jeg tværger Eder,
 At jeg til Trost for Eder har
 Til en evig Prest Jer giver
 Min kjære Son, som selv er Livet
 Og alle Eders Synder bar!
 Hans Dffer sone skal
 For alle Syndefald.
 Hvad han beder for Syndere
 Skal ogsaa ste,
 Og vær i ham velsignede!“
 (Ps. 110, 4. Ebr. 5, 6 10; 6, 20; 7, 17, 21, 24, 25, 27.)

D. D. Wegger.
 („Missionsblad for Palæstina“).

Frasalden, men ikke fortabt.

(Fortsættelse).

T y p e n d e K a p i t e l.

Taalmodig og med en Hjertets Tilfredshed, som han neppe selv kunde forstaa, optog Valerian det Nag, der var lagt paa ham, og forsøgte at gjøre det mest Mulige for sin nye Herre af den lille frugtbare Verden. Clement havde frembragt, og han stammede sig ikke ved at modtage Veiledning af de gamle Slaver i Ting, han ikke forstod.

De var blevene enige om, at han skulde betale en Afgift in natura; men det laa i Priscus's Karakter at være nærgaaende og noieregående i at hævde sine Rettigheder som Eiermand. Formen og Tiden for Afgiftens Betaling forandredes hyppig; Feil — ikke altid uretfærdige — blev fundne med Hensyn til Dykningen af visse Marker og Haver, sammenlignet med deres Tilstand i Clements Tid, og det Trykkende ved at sole sig Priscus og Clement underlegen blev paa tusinde Maader gjort pinligt og saarende for Valerian. De bedste Bøvelser i Huset blev lidt efter lidt forbeholdte Priscus, og Familien beboede Tjeneres.

Men Ydmiggelse havde — dog ikke i nogen sygelig Forstand — faaet noget ubestribelig tiltrækkende for Valerian. Han modtog Ringegagt undertiden næsten med Munterhed, som om det var Bink om og Tegnet paa, at hans Anger ikke blev stødt tilbage. Paa en usforklarlig Maade havde han mere end nogen sinde for Følelsen af at være paa den rette Vej og at betræde en Sti, der mindre ledede ind i et uvejsomt Vildnis.

Sundt Arbejde med Hænderne var det, han nu var kaldet til, det tilfredsstillende, gavnlige Slid og Slæb i An-

sigtets Svøb, hvortil Mængden kaldes: det Arbejde at frigjøre Naturen fra dens Undertrykkere, hvilket han engang havde misundt Clement, men som han dog ikke kunde udføre som Clement med den ansøgende Følelse af at samle en Arv til sine Nære, men simpelthen som en Dagarbejder, der arbejder for det daglige Brød.

Men for ham var dette simplere og sødere. Ikke, at han higede efter Ydmiggelser; men efterat Martyrdommens Fattigdom for ham var bleven det isandhed høieste, havde Eiendom ophørt at være noget, han trængte efter for sig og sine. Gradvist begyndte han ogsaa at ophøre at higede efter Martyriet til en Gjenoprettelse af sit eget vanærende Navn; Kjærlighed traadte istedetfor Egenkjærlighed. Og om endog dette i Begyndelsen medførte Lidelse, da han sølte, til hvad hans Fald havde bragt dem, han elskede, gjorde Glæden over deres Taalmodighed, Tilfredshed og kjærlige Hjælp Taknemmeligheden undertiden dybere end Smerten. Det blev ham ogsaa givet at have ved sit tarvelige Bord de to frasaldne Kristne, der laa hans Hjerte saa nær. Ved Bordet sad han ved Siden af dem, assides fra Familien, nedensfor den simpleste Slave, i Overensstemmelse med de Love, der var foreskrevet Bodsfærdige.

Hver Dag sad han ved Siden af dem og kælede ved Siden af dem under Afhyngelsen af Aftenhymnen; og de tre tause Stemmer, som endnu ikke vovede at løbhynde det hellige Navn, gjorde de Doriges Sang end hvitideligere.

Hver Dag havde han den stakkels Frasaldne, Justin, ved sin Side under deres

Arbejde paa Markerne eller i Haverne; deres Hænder og deres Dine mødtes under deres fælles Arbejde: at plante, beskære, saa, indhøste, samle sammen, indtil det uhyggelige, anspændte Udtryk langsomt forsvandt fra det udtærede Ansigt, og et menneskeligt, bevidst Blik traadte istedetfor den stive, unaturlige Stirren. Medarbejder og Medtjener sammen med andre Mennesker var han i det Mindste bleven, og derigjennem kunde maaste Haabet om at knytte hine ommere Vaand tilsidst gik for det bekymrede, nedbrudte Hjerte.

Morgen og Aften lyfte altid hans Ansigt for et Dieblis op, idet han mødte Eucharis's kære Blik, det første menneskelige Blik, han frivillig havde modt i Løbet af mange Aar.

Hun kaldte ham altid ved hans Navn, Justin, ikke ved det foregivne Navn, han havde valgt at give sig, men det sande, gamle Navn, Hustruens havde sagt hende; og skjønt han i Begyndelsen straffede dette Forrædderi ved et strengt Blik paa sin Hustru, forekom lidt efter lidt de kjendte Stavelsler, udtalte med den rolige, glade Stemme, ham som en Velkomsthilsen, lig Berøringen af en Moders Haand.

Men venlig og hensynsfuld som Eucharis var mod Justin, var der i hendes Væsen mod Candida, hans Hustru, noget uendelig kærlighedsfuldt, en ærbodig Medlidenskab, et taalmodigt, aldrig døende Haab, undertiden en Søsters Lige-fremhed, undertiden en Datters Opmærksomhed; dog altid besteden, naturlig og fri for al Paatrængighed.

Hun ordnede de rige Masker af Haar, Sorgen saa tidlig havde gjort sølvhvidt, og — tiltrods for Tertullian — lagde hun det i sirlige Fletninger rundt det smukt formede Hoved.

Hun paastod at ville joie disse ubey-

delige Tilføjninger til den grove Bodsdragt, for at give den slanke, boiede Kvinde den Ynde, der tilhorte hende, og formilde de Marker, Tid og Sorg havde sat paa det udtærede Ansigt og den boiede Stikfelse. Dog hendes Mand's Dine undgik hende fremdeles bestandig; hans Blik, hvori atter begyndte at vise sig menneskelig Sympathi og Følelse, hvilede aldrig paa hende.

Valerians Opførsel ligeoverfor hende var ærbodig som en Søns; Apostelen Pauli korte, gyldne Regler for ædel Høflighed mod Kvinden var i dette Tilfælde blandet med en særegen Omhed.

Men Eucharis kunde ikke bevæge ham til at tale hendes Sag hos hendes Mand.

„Det vilde være frugtesløst,“ sagde han, „og desuden, hvilkedsomhelst Pligter Gud end lagde paa ham, maatte de endnu i lang, lang Tid, sølte han, udføres gjennem Handling mere end gennem Ord, saa værdiløse var de mest vel-talende Ord blevene fra Læber, som havde sværgt falsk!“

Til sidst tog derfor Eucharis selv Mod til sig; en Morgen, da de vendte tilbage fra Kirken i Katakomberne, sluttede hun sig til Justin og Candida, og efterat have sendt denne med et Bud til Valerian, gik hun ved Siden af Justin og sagde til ham med lav, alvorlig Stemme:

„Du begynder at haabe, at du kan faa Tilgivelse?“

En fælsom, usædvanlig Strengthed i den ellers saa blide Stemme forstræfede ham, og han saa op. Dinene vare lige-saa alvorlige som Stemmen.

„Du sagde, jeg skulde haabe!“ svarede han med skjælvende Stemme.

„Vor Herre har forbudt os ikke at haabe,“ sagde hun. „Men han har ogsaa langt oftere forbudt os ikke at til-give.“

Han saa paa hende med et overraskende og spørgende Udtryk i sit Blik.

„Vi maa tilgive Alle undtagen Fristeren,“ svarede han med et Udbrud af Bitterhed. „Fristeren er Djævelen; hun var min Fristerinde.“

„Hvad! er vi ikke alle Børn af en Fristerinde?“ sagde Eucharis; „en stakfels, vildfarende, fristet, falden Hustru, som fristede sin Mand — og som ikke desto Mindre var bedre,“ tilfoiede hun med et pludseligt og oieblikkeligt Udbrud af Brede, „end den Mand, hun fristede; thi han var lav nok til at anklage hende for Gud, hvilket hun aldrig vilde have gjort. Djævelen er en Anklager saavel som en Frister. Stakfels, fristede, forladte Eva, hvorledes solte hun sig tilmode, da hun hørte sin Mand anklage hende for Gud? Skal jeg sige, hvorledes jeg tænker, hun solte? Jeg tænker, at da hun — skjønt kun en stakfels, fristet Kvinde — dog skulde blive alt Levendes Moder, lod Gud aldrig Kjærlighedens Rilde blive udtørret i hendes Hjerte, og medens Adam undskyldte sig selv og anklagede hende for Gud, tænker jeg, stakfels Eva laa nedkastet i Stovet for sin Mandes Fodder og for Guds Fodder i sin Ydmiggelse og Smerte, ikke anklagende nogen anden, men kun sig selv, og undskyldende ham. Og derfor var det maaste, formoder jeg, at i Evas Hjerte og ikke i hans oprandt først et guddommeligt Haab, idet hun sluttede sin Forstefodte til sit Hjerte og vnskede ham velkommen som „et Menneske fra Herren“, det Menneske, i hvis Slægt Menneskens Søn tilsidst skulde stjenkes os. Men husk,“ tilfoiede hun med et straalende, begejstret Blik i sine Dine, „Menneskens Søn, fordi han var Søn af Maria, den Belsignede blandt Kvinder. Og fra den belsignede Marias Læber kom det første Svar, som først ophævede Forbandelsen.

Det var en Kvinde, som — idet hun med tilbødvende Hjerte og villig Lydighed underkastede sig Guds Villie — begyndte at høre Evas Forbandelse. Eva blev fristet og faldt og fristede selv; men hun sank aldrig saa dybt, at hun mistede Kjærligheden og blev en Anklagerste.“ Idet hun derpaa for et Dieblit lagde sin Haand paa hans, sluttede hun: „Vor Herre kan vel tilgive dem, der under haarde Fristelser svigter og endog selv frister Andre; men han kan ikke tilgive dem, der, naar de trofast elskes, negter at gjenelste, og naar de bonfaldes om Tilgivelse, negter at tilgive. Ikke Biskop Cyprian, ikke en Kirkesamling af den hele kristne Kirke i den hele Verden, ikke de døende Martyrers Bønner, ikke engang den døende Frelser's Læber, kan friskende det Hjerte, i hvilket en saadan Synd næres.“

Justin fæstede sine Dine paa hendes Ansigt med et blandet Udtryk af Brede, Forundring og vaagnende Haab. Og hun forlod ham.

En og tyvende Kapitel.

Det var Aften, og efter Dagens trykkelige Hede var Familien atter samlet ved Aftensmaaltidet — Sofrene Viola og Justa overst ved Bordet, Slaverne nedensfor dem, og assides fra alle, i en Klædning af grovt Sættelærred, Justin og Candida med Valerian og Eucharis tæt ved sig, de en boiet og spag Skikkelse i en simpel Dragt, tilsmudset af grovt Arbejde og Støv efter Rejsen, viste sig ved Døren, støttende sig paa en tyk Stof.

Yngen Lyd kom over hans Læber; de vidt opspilede, blaa Dine fæstede sig paa Valerian med et forvirret, skrællagtent Blik. Og Valerian var den første, som med et svagt Udtraab af Uerfrygt og

Rædsel — saaledes som man kunde hilse Synet af et Gjenfærd — htrede hans Navn.

„Clement!“ udbrod han. „Broder“ vovede han ikke at sige; men i næste Dieblisk var han ved sin Broders Fodder og omfavnede hans Knæ.

Clement fastede sin Stof fra sig, og idet han boiede sig ned, stngede han sine Arme rundt sin Broders Hals og kysede ham; og da han var ude af Stand til at reise ham op, knælede han ned ved Siden af ham og trykkede ham ind til sig i en hjærlig Dmsfavnelse.

Derpaa reiste han sig, lagde sin Haand paa Valerians Skulder og sagde:

„Hvad betyder denne Dragt? Hvem har saaledes forurettet dig? Han var en Betsjender; han blev pint, til det var umuligt at holde det ud længere! Jeg saa ham. Han besvimede. Jeg troede, han var død, og at jeg aldrig mere skulde saa ham at se.

Dg langsomt, som om han opregnede en Helts Bedrifter, gif Clement over alle de Ydmngelser og Lidelser, de havde tilføiet Valerian, og fortalte om hans tause, taalmodige Udholdenhed lige ind i Døden.

Eucharis knælede ved Siden af sin Mand, og Taarerne strømmede nedad hendes Ansigt, idet hun med et straalende Emil saa op paa Clement.

„Jeg vidste, hvorledes du havde lidt, skjont du aldrig vilde høre mig tale om det!“ sagde hun.

„Hvem har bragt denne Vanære over dig?“ sagde Clement atter.

„Jeg. Ingen uden jeg selv. Hvem kunde have vanæret mig saaledes uden jeg selv?“ svarede Valerian. „Jeg modtog et Bevis for at have ofret; jeg solgte din Forstefodselsret for dig. Forraadte paa en Gang din Herre og dig og Eder Alle. Dette Hjem er ikke længere vort,

dit,“ tilføiede han i en næsten fortviblet Tone, „og Alt gjennem mig.“

Da talte Eucharis til Valerian med hjærlig Strengthed.

„Har du Ret til at nedsætte dig selv saaledes for os Alle?“ sagde hun, „og for denne Benaadede, der elsker dig som sit eget Liv, og til at knuse hans Hjerte?“ Dg derpaa fortalte hun, hvorledes Valerian diebliskelig havde angret og søgt at vende tilbage, om den lange, farlige Fæber og Sjæleangst, om hans Gang tilbage til Kartbago og om, hvorledes han tilbageleverede Beviset, for Forfølgelsen sluttede.

Da gif et glad Emil over Clements Ansigt, der syntes at borttage det trætte, betymrede og bedagede Udseende. Han paaftod, at Broderen skulde staa op, og med sin Arm rundt ham sagde han: „Dette er ingen Libellaticus. Jeg har været i Minerne, og de kalder mig en Martyr eller Betsjender. Men han led mere end jeg, før han besvimede; han har lidt mere siden; og Kirken maa og skal vedfjende sig og ære ham. Sammen vil vi gaa til Alteret, sammen til Gud, vor høieste Glæde.“

Det hele lille Ælskab trængte sig ivrig ned for Clements Fodder. „Betsjender! Martyr!“ raabte de og kysede hans Fodder, hans Hænder, Sammen af hans simple, stovede Hjermandsdragt.

Dg Valerian mumlede med nedboiet Hoved og Læberne trykkede paa sin Broders Arm:

„Til Alteret; bliver jeg nogensinde absolveret, Broder, saa bliver det gjennem dig!“

Men Clement løsgjorde sig blidt fra deres lidensfabelige, næsten tilbedende Hyldest.

„Brodre! Søstre!“ sagde han med om Strengthed, idet han saa ned paa dem Alle, „J ydmnger mig i Støvet. J

bringer mig til at ønske, at jeg kunde synke ned og skjule mig under Jorden, i Graven, i Minerne, hvis Morke saalænge har dækket mig. Høem er jeg, at I saaledes ører mig? Hvad andet end en simpel Soldat, som simpelthen er bleven staaende i sit Geled — er bleven kaldet til at gjøre, hvad den hele Hær vilde have gjort, hvis den var bleven opfordret dertil?" Og idet han lagde sin Haand paa Valerian, tilføiede han med skjælvende Stemme: „Han led mere. Hvad var mine Lidelser med min rolige, træge Natur, med mine Nerver, styrkede ved Arbejde i fri Luft; med min Fantasi, der lig et Barns ikke var besværet med mere end Diebliffets Byrde, mod hans? Tag en Løber fra en Arabers Telt, sølsom, ivrig, den nobleste Skabning i sit Slags, og forsøg at bringe den til at taale, hvad du paalægger et trægt Lastdyr. Nogle kan lide mere i en Nerve end Andre i deres hele Legeme. Den livlige Indbildningskraft kan samle et helt Livs Smerte og Kval i et Dieblif. Og," tilføiede han med lavere Stemme, „Hoiderne maa maales efter Dybderne. Tænk paa, hvad han havde at tabe. Dog forsvarer jeg ham ikke, uden mod ham selv. Jeg forsvarer kun mig selv mod Eders Hyldest. Hvad er en Kristen andet end en høndig Skabning, Kristus har gjenløst, en svag Skabning, Kristus operetholder? Hvad er en „Befjender“, ja, endog en Martyr (og jeg er ingen Martyr) uden simpelthen En, der ikke kan bringe sine Læber til at sige, at Guds Søn ikke er, hvad han er. Har I saaliden Tro paa ham, at I ikke ved, at han kan skabe sig Martyrer af Eder Alle? Dette er vor egentlige Martyr!" sluttede han med et Smil, idet han omt lagde sin Arm paa Justas Skulder.

Eucharis løstede et af Børnene, den

lille Charis, op mod ham. Men den Lille var undselig og bange for den fremmede, alvorlige Stemme og de smudsfige Klæder og skjulte sit Ansigt paa sin Moders Skulder med et bange Strig.

„Se“, sagde han med et Smil, „Børnene forstaar det bedre; de ved, jeg kun er et stakkels, medtaget, dødeligt Menneſte. Tag mig tilbage som Sønnen fra det fjerne Land; slagt den fede Kalb til mig og giv mig den nye Klædning og Sko paa Fødderne, hvis I saa vil; men jeg beder Eder, stil mig ikke op paa en kold og ensom Piedestal. Tag mig atter iblandt Eder som en af Eders egne.“

Og om en kort Stund, efter Badet og Ombytningen af Klæder, sad saaledes Clement blandt dem som før ved det simple Aftensmaaltid, og om Aftenen gik han sin gamle Besigtigelsestur rundt Godsset for at efterse og give Befalinger som i gamle Dage, saa at en af de gamle Slaver næsten forarget rystede paa Hovedet, og samme Aften, da han gik hjem fra Arbejdet, sagde til en af de andre Slaver:

„Er det hele den Forskjel, det gjør, at være en Martyr? Ikke mere Forandring end det? Han udtalte sig saa skarpt om, at den gamle Hest havde et Saar paa Ryggen, og beklavede sig om, at en Gren af Vinranken var brudt af Mangel paa Støtte, ganske som om han ikke havde været for Tribunalet.“

„Neget befynderlig,“ var Svaret. „Dg de siger, at Intet af Altsammen er hans mere — Altsammen solgt til den fine Herre fra Rom. Og alligevel, hvis han var død under Pinslerne, vilde han have faaet Kronen. Hvad bliver der af Kronerne, naar Martyrerne ikke dor?“

Men Eucharis hørte dem, da de passerede forbi, hvor hun sad med Børnene,

der plukkede Bindruer under en tæt Vinranke. Og hun stod op, gif hen til de gamle Mænd og sagde:

„Ser ikke I Kronen? De hellige Engle ser den. Og jeg tænker, de saa den, længe før han gif til Tribunalet.“

Da hun gif nedad Terrasserne, han havde dannet saa omhyggelig, og igjennem Haven, han havde forsynet saa rigelig med Vand, sukke hun smertelig, idet hun sagde høit til sig selv: „Intet heraf hans nu! Intet af hele denne kjære lille Verden, han havde gjort saa skjøn, nogenfinde mere hans egen.“

Men lille Charis var optaget af Tanken om Kronen.

„Ser du den, Moder?“ spurgte hun ivrig. „Er den af Guld eller af Blomster?“

„Vi skal se den Allesammen, naar vore Vine bliver opladte,“ sagde hun. „Af Guld, skjønnere end Blomster, varigere end Guld.“

De Smaa sad og passerede sammen, da Clement sluttede sig til dem, og Charis var meget villig til at blive løftet op paa hans Arm.

Hun trykkede sine smaa Hænder underføgende paa hans Pande og saa undrende ind i hans Vine.

Men hele Aftenen vilde hun ikke forlade ham og faldt tilsidst isøvn med sit Hoved paa hans Bryst. Hun vaagnede ikke, før hendes Moder havde taget hende af hans Arme og lagt hende forsigtig i hendes egen lille Seng.

Da vaagnede hun pludselig, satte sig op i Sengen og sagde:

„Moder, jeg solte den heller ikke, Kronen. Hvor er Kronen?“

„Han har lagt den ved Jesu, den „gode Hyrdes“, Fodder,“ svarede hun.

„Jeg er saa glad,“ sagde hun. „Jeg kunde ikke lægge min Kind lige imod en Krone.“

Og tilfredsstillet faldt hun isøvn igjen.

Da Eucharis kom tilbage, fandt hun Valerian og Clement alene og i ivrig Debat.

Clement saa op paa hende og sagde: „Søster, hvis jeg, ved at være bleven tilladt at besjende og lide, har vundet Noget hos dig, er det, at du skulde tro mig. Du, som ser den Vidende, kan i din Edelmødighed komme til at anse de Lidelser, du ikke deler, som noget, uligt alt andet i Livet, og os, som lider, for en høiere Klasse af Væsener, der staar langt over Mængden. Hvorledes det kan være med Andre, ved jeg ikke. Men jeg ved, hvad denne Besjendelse og Lidelse har været for mig. Naar jeg fik Kraft til at tage hint sidste Skridt, der forekom dig som noget saa stort, ved jeg, jeg kun var istand dertil, fordi det var et af mange foregaaende Skridt.“ Og maatte, tilføiede han halvsagte, „ikke det tungeste. Hold op med at fremstille mig som et helligt Væsen anderledes end, som I Alle er hellige. For mig idetmindste var Glorien ikke at vinde i Martyrdommen. Hist, alene i Minerne, trældende igjennem Dage, der var som Nætter, for en Binding, der aldrig skulde berige mig eller mine, tilegnede jeg mig nogle Verdomme. Jeg lærte, kjære Sødsfende, at jeg var sunket ned fra en Kristi Stridsmands sande Plads, en Dagarbejders ærefulde Plads, og havde arbejdet, ikke ærefuldt — som En, der har et Hverv for Kongen — alene for ham, men gni-eragtig — som En, der ikke kjender ham — alene for Tingene selv. Jeg overdriver ikke. Det var netop saa, eller Trinene vilde have ført den anden Vej og ikke, som de, taffet være Gud, gjorde, til Minerne. Dyrebare var mig hver Sten af disse gjenopbyggede Terrasser,

hver eneste af disse Marker og Træer og Vinranker; for Ederes Skyld, tænkte jeg, og for hans Skyld, der havde skjænk-
 tet mig Arbeidet; men nu ved jeg, at det var altfor meget for deres egen Skyld. Det gif først op for mig den Nat, Priscus fortalte os om Forfølgelsen. Og atter i Minerne — ja, som aldrig før —
 vaagnede jeg til Bevidsthed om den herlige Glæde ikke at være min egen Herre, men en dyrefjæbt Slabning, og at gjøre ethvert Arbeide som en Slave af den forskæfede Konge, Guds Søn. Og hvert Slag af Pisthammeren var som Musik for mit Hjerte, som var det en Tone af en Nadverhymne. Se, elskede Sødsfænde, Gud — Gud har fornedret mig og har netop derved hævet mig lidt nærmere den Plads, han indtog, hvis simple Klæder kastedes Lod om, før han døde. Og, Broder,“ vedblev han med en Omhed i Stemmen, der nødte de nedslagne Dine til at hæve sig op mod ham, „jeg tænker, vor Herre har undervist dig paa andre Maader. Vi havde Alle stillet dig paa en ophøiet Plads; og af, Broder! der er ingen Tjenen og liden Beden paa Høiderne. Men nu er du ved Siden af de Ringe, elskende, ærende Alle, villig til at stille dig selv nedenfor Alle. Og der ved din Side, ser jeg ham, som

ikke gav sig selv nogen Anseelse, men — skjønt hellig og ubesmittet i al Evighed — blev døbt blandt Toldere og Syndere. Kun, efter Kirkenes Love og for den ydre Ordens Skyld, der ærbodig maa overholdes, er det givet dig at vise din Anger og bære Bodsdragten; medens det for mig — for mig, der selv bedst ved, hvad jeg var, og hvad jeg er, kun er tilladt at bære Bodsdragten indvortes, indhyllende min Sjæl i den. Men imorgen,“ sagde han, idet han stod op, „gaar jeg til Biskop Cyprian og beder ham om Absolution for dig.“

„Aldrig uden en offentlig Bod,“ sagde Valerian med lav Stemme. „Ikke engang, Broder, som Prisen for din Vidselse. Har jeg Uret? Er dette ogsaa Stolthed?“

„Jeg tror det ikke,“ sagde Clement. „Jeg forstaar det. Bodsdragten vilde være mig velkommen.“

„Men du kunde bruge dine patriciske Rettigheder for hine to Frasaldne; de ofrede, hvilket ansees for et dybere Fald. Tal deres Sag. Thi mit Hjertes Dnsfe er, hvis det nogensinde igjen bliver mig tilladt at nyde den hellige Nadvere, det da maa blive sammen med dem — ved deres Side.“ (Sluttes).

Bog anmeldelse.

Lærebog i Hurtigskrift for Selvundervisning. Efter Gabelsbergers Stenografi bearbejdet af E. Petersen, Lærer ved Luther-College, Decorah, Iowa. Den norske Synodes Bogtrykkeri 1886. 26 Sider Text og 24 Sider lithograferede stenografiske Tegne.

Stenografi eller Hurtigskrift er den Kunst ved Hjælp af særegne Tegne og Forkortelser at kunne nedskrive Tankerne ligesaa hurtigt som de fremkomme i et jævnt Foredrag og saaledes med Nøiagtighed og Trostøb nedtegne, hvad der siges. Det er vel nu omtrent 50 Aar siden Sekretær Xav. Gabelsberger

i München offentliggjorde sit stenografiske System, der er blevet indført i Danmark ved en Bog af Dessau og i Norge ved Praxis af Oberretssagfører Paludan, som formentlig fik offentlig Understøttelse for at oplære endel unge Mennesker i Brug af den gabelsbergerste Stenografi. Det er dette samme System, som Prof. E. Petersen nu har omplantet paa amerikansk Grund til Bedste for dem, som her bruge det norske og danske Sprog. Det er ikke nødvendigt at tale meget om, hvor nyttigt det stenografiske Referat i vore Dage er for delibererende Forsamlinger. Petersens Bog anbefaler sig blandt andet ogsaa ved sit ringe Omfang og deraf følgende Billighed, da den neppe koster en Trediedel af den Pris, for hvilken Dessaus Verk kan anskaffes her i Landet.

Idet vi anbefale Hr. Petersens Bog til alle Norske og Danske her, der ønske at sætte sig ind i Hurtigtriverkunsten, skal vi tillade os at udtale det Ønskelige i, at der f. Ex. en Gang om Aaret kunde blive Udgang til for en billig Penge at underkaste sig en Prøve i Stenografi, saa at man med Hensyn til de Referenter, man havde Anledning til at faa, kunde have den fornødne Garanti for, at de ikke alene kunde i Hast nedtegne endel stenografiske Tegne, men ogsaa i Virkeligheden besad tilstrækkelig Sprogdannelse og Landsmodenhed til at kunne rettelig opfatte og korrekt nedtegne Foredrag, som handle om høiere Ting og derfor ogsaa ofte maa bruge Udtryk som ligge over det Hverdagstlige.

Bogen er godt indbunden og koster 50 Cents. A. L. Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

Serbien.

Kongeriget Serbien ligger i Floden Donaus Dalføre og har en omtrentlig Udstrækning fra Ost imod Vest af 170 engelske Mile og en Bredde af omtrent 100. Det omgives i Nord, Vest og Syd af østerrigiske Besiddelser. Floderne Drina og Donau danne her Grændsen. I Nordøst skiller Donau Serbien fra Kongeriget Rumænien. Mod Ost grændser Landet til Bulgarien og mod Syd delvis til Tyrkiet. Hovedstaden er Belgrad en By paa 27,000 Indvaanere, beliggende ved Floden Donau. Indbyggernes Klædebrug og Levemaade giver dette Sted et udtalt orientalt Præg. Befolkningen i Serbien angives til 1,700,000, som næsten udelukkende

tilhøre den slavoniske Stamme, der har givet Landet dets Navn. De tilhøre den græsk-katholske Kirke.

Det nuværende Serbien var i den romerske Keisertid en Proviands under Navnet Moesia superior. Under Keiser Valens blev Landet overfojmet af Gottherne og nogle Aarhundreder senere af en slavonisk Stamme, Serbierne, til hvilke Keiser Leo VI afstod Landet søndenfor Donau for at beskytte det græske Keiserdomme mod en anden slavonisk Stamme, Bulgarerne. Efterhaanden udvidede Serbierne Landets Grændser paa Keiserdommets Beføjning, saa Keiser Manuel Comnenus i det 12te Aarhundrede blev nødt til at føre Krig med

dem. Under det paafølgende Forfald af det græske Keiserdomme vedligeholdte Servierne sin Uafhængighed. De regjeredes af en Fyrste med Titelen Despotes. Tyrkerne, som imidlertid var trængte frem fra Asien og havde grundet et nyt Rige i Europa, kom under sin videre Fremrykning mod Vest i Sammenstød med Servierne. Efter adskillige blodige Krige blev i 1522 Belgrad erobret, som længe havde modstaaet Tyrkernes Beleiring, og dermed blev Servien en Provinds af Tyrkiet. Landet forblev i Tyrkernes Besiddelse indtil Aaret 1717, da Prinds Eugen*) i Spidsen for en østerriksk Armee indtog Belgrad og en Del af Servien. Landet var derefter afvejlende i Østerriges og Tyrkiets Besiddelse, indtil Servierne i Aaret 1807 under Ledelse af George Petromiſch aſtafede det tyrkiske Lag og etablerede sig som uafhængig Stat under en Slags Militærregjering, i Spidsen for hvilken stod George Petromiſch. Det lykkedes dog ikke denne dygtige Mand at holde Stand mod Tyrkerne og i 1815 kom disse igjen i Besiddelse af Belgrad. De hævnedes sig ved denne Leilighed paa Servierne med stor Grusomhed; 36 af Serviens ledende Mænd bleve spiddede paa Pæle udenfor den tyrkiske Paschas Palads.

*) Prinds Eugen — dette er det Navn, hvorunder han er kjendt i Historien — var af det saxoniske Hertughus; han var liden af Væxt og iagelig og bestemtes til den gejstlige Stand, men det havde han ikke Lyst til; han bad først Kong Ludvig XIV om et Regiment, men denne afsværede ham med Ringagt og kaldte ham „den lille Abbed.“ Prinds Eugen henvendte sig da til Keiseren, blev antagen og blev snart en af sin Tids største Hærførere. Nu prøvede Ludvig at drage ham til sig, men Eugen blev Østerrig tro.

Gjentagne Oprør fra Serviernes Side aſtvang imidlertid Tyrkerne disse Indrømmelser. De gav Slip paa Landets Administration til Fordel for Landets egne Indaaanere, men vedblev at holde Garnison i de befæstede Byer og modtog en bestemt Sum i Skat. Dette Forhold til Tyrkiet blev ophævet ved Berlinerfreden 1873, ved hvilken Servien opnaaede fuldſtændig Uafhængighed. Denne Indrømmelse har dog ikke været tilfredsstillende for den serbiske Nationalfølelse. Servierne har eftertragtet en Udvidelse af deres Territorium og især et Stykke af Bulgarien, hvortil de mene at have en historisk Ret og en Ret ifølge Nationalitetsprincippet.

Bulgarien var indtil 1878 en Provinds af Tyrkiet, men blev da ifølge ovennævnte Berlinertraktat gjort foraa-vidt uafhængigt af Tyrkiet, at det fik Selvstyre, men i Alt, hvad der angaar udenriglig Politik ſkulde Bulgarien erkjende Tyrkiets Overhøiheid; desuden ſkulde det betale Tyrkiet Tribut.

Den Landsdel af Tyrkiet, som ſtoder op til Bulgarien, var ogsaa Gjenstand for Berlinerkonferentsens Bestemmelse; det gjaldt her at ſikre den kristne Befolkning mod Muhammedanernes Overgreb. Denne Landsdel blev gjort til en tyrkisk Provinds under Navn af Øst-Rumelien. Den ſkulde ſtaa under en tyrkisk Guvernør. Den ſtorre Del af Øst-Rumeliens Befolkning har imidlertid været misfornøiet med denne Ordning og vilde have foretrukket at høre under Bulgarien. Der ſtiftedes til den Ende en Sammenſværgelse; den begunſtigedes af Fyrst Alexander af Bulgarien, som ſtraax erklærede sig rede til at indlemme Øst-Rumelien i Bulgarien, da i September en Opſtand havde fundet Sted, og den tyrkiske Guvernør var forjaget.

Da Berlintraktaten saaledes var brudt, mente Servierne, at Tiden for dem var kommen til at gjøre gjældende sin Fordring paa et Stykke af Bulgarien. Folket forlangte høiløst Krig. Kong Milan gav efter for det almindelige Folkeonske og gjorde Indfald i Bulgarien. Krigens uheldige Gang for Servierne har imidlertid bragt Landet og Kongen i en skjebnesvanger Stilling, saameget mere som de Stormagter, der deltog i Berlinerkonferensen, paanyt har udtalt at Berlinerkontrakten skal staa ved Magt.

Man kan forstaa Serviernes stærke Nationalfølelse, naar man tager i Betragtning deres daadrige Historie. Den politiske Uvriggærdighed, som nylig har bragt dem til at spænde Buen saa høit, finder maaske sin Forklaring i det Faktum, at det serbiske Sprog tales af over 5 Millioner. Det bruges nemlig i flere af de nærmestliggende Lande, saaledes i det østerrigske Herzegovina og det uafhængige Montenegro. Det er en slavonisk Dialekt, nær beslægtet altsaa med Rusjernes, Polakernes og Bohemernes Sprog. Alle disse Folkeslag og flere mindre høre til den store slavoniske Folkestamme. Den serbiske Dialekt er tilblevet under Paavirkning nærmest af det græske, men ogsaa af det italienske og tyrkiske Sprog. Det bulgariske Sprog maa ogsaa betragtes som en serbisk Dialekt, dog det har den væsentlige Afvigelse fra saavel den serbiske som andre slavoniske Dialekter, at den har Artikelen. Det synes, som om de forskjellige slavoniske Stammer i tidligere Tider har haft et fælles Sprog, eller ialfald at Dialektforskjellen har været mindre udpræget. Herom vidner den Oversættelse af Bibelen, som man har fra det niende Aarhundrede, af Cyrillus og Methodius,

hvis Missionsvirksomhed omfattede alle vestlige slavoniske Stammer lige op til Polen. Det Alphabet, som heri er benyttet, har faaet Navn af det cyrilliske efter sammes Opfinder. Det Sprog, hvori denne Oversættelse er skreven, er endnu for Servierne og nogle andre slavoniske Stammer det gjældende Kirkesprog. Det samme har ogsaa for en stor Del været Literatursproget. I dette Sprog er skrevet det tidligste Verk i den serbiske Literatur, „Kodszlov“ af Erkebiskop Daniel; det er fra det 14de Aarhundrede og behandler Serbiens Historie fra 1272 til 1336. Senere historiske Forfattere benyttede det samme Sprog. Doszheus Abrahamitsch, død 1811 var den, som først indførte det serbiske Tale-sprog i Literaturen. Efter ham tillod senere Forfattere sig at bruge en vilkaarlig Blanding af det cyrilliske og Talesproget, hvilket afstedkom megen Forvirring, indtil det omsider lykkedes Boak Stephanowitsch Karadgich at faa Talesproget antaget som Literatursprog.

Denne Mand fødtes i 1786 i Serbien. Fra en tidlig Alder osrede han sig for Sprogets Forædling og Literaturens Fremme. Blandt andet har han udgivet en Samling af serbiske Folkesange, sankede sammen under Reiser i Landet. De anses for de smukkeste Frembringelser af den slavoniske Folkepoesi. De ommeeste Følelser vælte i disse Sange med de lidenskabeligste Stemninger. De aande en glødende Kjærlighed til det naturskønne Land, Serbien, med dets patriarkalske Liv, i dem besynges de heroiske Minder, hvorpaa Landets Historie er saa rigt. Nogle af disse Sange har levet paa Folkets Læber i Aarhundreder, de datere sig tilbøls fra Tiden før Tyrkernes Indvandring i Europa.

Disse Sange ere oversatte paa Tydsk træffelige Afhandlinger over den slaviske af en tydsk Dame, som ægtede Prof. niske Literatur i "North American Robinson af Andover (Mass.) Univer- Review". sitet. Man har fra samme Pen for-

*

Til Sangforeningen "LUREN",

DECORAH, IOWA.

Deroppe i det høie Nord
Med Fjelde rundt den blanke Fjord,
Der lytted' jeg saa mangen Gang
Til Sæterjentens Sang.
Og Lurens Toner lød iblandt
Saa vakkert fra den samme Kant,
At Granen lytted', Birken lo,
Og Ekko lød fra Furumo —
Ja, Ekko gled fra Tind til Tind
Og fandt vel Vei til Hjertet ind,
Mens Aftensolens milde Skjær
Forgyldte Skog og Fjeld og Bræ'r.

Saa lød det snart: „Farvel mit Land“!
Og tabt var Lurens Toner;
Thi her i Landet talte man
Jo helst om Millioner,
Mens Norges Lur blev halv forglemt,
Og mangen vakker Sang blev gjemt
I materielle Tanker,
Hvor Folket kasted' Anker.

Men saa kom jeg til nye Norge
Med Gran og Fyr og Klippeborge,
Hvor Elven slynger sig saa skjønt
Imellem Ur og Skog og Grønt,
Hvor Kirkegaarde pege hen
Til Lysets Havn i Himmelen,
Mens Luther-College staar som Tolk
Og raaber „Fremad!“ til vort Folk.
Der Klippeslægten har udsat
Saa mange ædle Planter,
At vistnok det er større Skat
End Guld og Diamanter —
— Der hørtes atter "Luren's" Sang,

Det var den samme milde Klang,
Den samme Kraft og samme Varme, —
Saa Tanken førtes skyndsomt hen
— Paa Harmoniens stærke Arme —
Til Sæteren igjen.

Hav Tak i Herrer, norske Mænd!
Ifra Jer troe Folkeven —
Der gik et Ekko i min Sjæl,
Som dvæler der til Livets Kvæld.

Decorah, Iowa, 25de November 1885.

H. A. FOSS.
(Decorah-Posten).

Blandinger. — Nytt og Gammelt.

Marie A. Brown er en amerikansk Dame, hvis Navn turde være bekendt for en større Del af vor Læsekreds. „Morgenbladet“ har gjentagne Gange indeholdt Meddelelser om hendes Færd her i Landet og hendes Skrivelser om Norge og norske Forhold, Meddelelser, der formentlig har umuliggjort en videre Praktiseren af hendes amerikanske „Foretningsdygtighed“ her i Landet.

Denne Dame søger nu at gjøre sin Lykke i Sverige. Den fiendtlige Stemning mod Norge, som desværre findes i flere Kredse i vort Broderrige, har hendes Foretagsomhed søgt at gjøre indbringende. Et os tilstillet Numer af en svensk Avis indeholder en lang Artikel fra Miss Brown, der her søger at slaa Kapital af Avillien mod Norge, samtidig med, at hun selvfølgerlig finder Anledning til at fremhæve sine overordentlige Fortjenester af svensk Literatur og dens Indførelse i Amerika, hvor imidlertid Professor, nu Minister i Kjøbenhavn, Anderson, samt Bjornson efter hendes Sigende skal have lagt hende utilbørlige Hindringer iveien for hendes uegennyttige Stræben. Miss Brown ophæser, at hun skriver sin Artikel

for at rive den svenske Almenhed ud af den Forestilling, at hun skulde være nogen anden Følelse ligeoverfor Norge end Afsky og Foragt. Hun henviser til sin Bog, „Norway as it is“, hvori hun har stildret Nordmændene som det „egentjærlige, havefjænge, hensynsløse, udviklede, ubehagelige, trolose Folk,“ som hun „hader dybt.“

(Mgbl. f. 6te Juli d. A.)

Et mærkeligt guldrigt Fjeld i Australien. Hr. Archer i Laurvit har vist undertegnede den Belvillie at oversende Aftryk af et Aktstykke, som den 24de Novbr. f. A. fremlagdes for den lovgivende Forsamling i Queensland (den nordøstlige Del af Australien). Dette Aktstykke er forfattet af Statens Geolog, Robert L. Jack, og indeholder Beskrivelse af et lidet Fjeld i Sydvest for Rockhampton, Mt. Morgan, som er omtrent 100 m. høit. Dette er efter Jack dannet af Kiselstener med noget Brunjernsten og lerholdig Substans. Hele Massen er assat ovenpaa Jordens Overflade af en i den tertiære Tid eksisterende hed Kilde, som maaste har lignet Islands Geysir eller de varme Kilder ved Yellowstone-

floden i Nordamerika. Massen indeholder rigelig, men i meget fin fordelt Tilstand, indsprængt Guld. Fra Februar til Juli 1884 havde man afgivet for over 700,000 Kroner til Sidneys Møntværksted. Udvindingen var da kun begyndt i det Smaa. For de paagjældende Egne af Australien har dette Fund ikke alene Betydning derved, at det direkte skaffer nye Rigdomme, men det aabner ogsaa Udsigt til videre Opdagelser i Fjeld, som man hidtil har anseet for værdiløst. Ogsaa i theoretisk Henseende er Mt. Morgan vigtigt. Man har her et brilliant Exempel paa Dannelse af guldholdig Kiselstinter ved en Proces, hørende til de vulkaniske Estervirkninger. Det er en Støtte for den Anstuelse, som ogsaa nærværende Forfatter har udtalt i Anledning af Bommeloens Guldførekomster, at den almindelige guldholdige Kwarts (Kiselsyre) skuldes vulkaniske Kræfters Virksomhed sin Oprindelse.

Hans Reusch.

(Naturen).

Høi Alder. (Meddelt „Bossebl.“ ved N. S.) Vilkårsenke Brita Dnjord

af Kvindhered skulde i Begyndelsen af dette Aar sit 104de Aar. Gamle-Brita, som hun kaldes af hele Bygden, har altid haft en Fjernhelse. Hun er hær eneste Dag paa Benene, roger, vasker og steller og gaar omkring paa Gaardene i Bygden for at købe Melk og hvad andet, hun behøver til sin Husholdning. Da hun var 100 Aar gammel, har hun $\frac{1}{2}$ Tønde Rug paa Aaggen fra Handelsstedet Dimmelsoil som ligger $\frac{1}{2}$ Mil borte fra hendes Hjem. To Gange har hun været gift. I første Egteskab fik hun ingen Børn, i andet derimod en Datter, til hvis Børnebørn hun forlængst er Oldemoder.

Hurtigskrift. I vor Anmeldelse af Hr. Petersens Bog om Hurtigskrift (se Side 723) glemte vi at tilføie, at for dem, der ogsaa ville lære at referere paa Engelsk vil det være meget fordelagtigt at lære det System, som Hr. Petersen har fremstillet. da der af dette eksisterer en engelsk Oversættelse, saa at man med ringe Arbejde kan blive istand til at bruge dette System baade paa Norsk, Dansk og Engelsk.

For Hjemmet for 1886.

(17de Aargang).

Idet „For Hjemmet“ atter bereder sig til at begynde paa en ny Aargang, maa vi i al Korthed minde om, at et Blad ikke kan bestaa, dersom der er altfor mange Abonnenter, som ikke indsender sin Betaling i betimelig Tid. Vi stiller derfor en venlig Anmodning til alle Bladets Venner om i Tid at indsende Forskuds-betaling for 1886; thi derved vil de i betydelig Grad støtte Bladet og lette Udgiveren hans Arbejde.

De, som ikke strax kunne række videre, bør i det mindste uden Op- hold indsende, hvad de skulder.

Enhver Ven af „For Hjemmet“ tænke efter, om han ikke skulde være istand til at skaffe Bladet idet-

mindste een ny Abonnent for det kommende Aar samt for ham at indsende hel eller halv Betaling. En velhavende Mand, som ellers er tilfreds med Bladet og holder af at læse det, turde kunne holde 2 Exemplarer, et for sig selv og et for Børnene. At modtage saadanne Bestillinger skulde være Udgiveren meget kjær, og saadanne Exemplarer skulde blive sendte i en særskilt Pakke til Abonnenten; 7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00

Uden denne Gang at kunne love nogen Præmie vil Udgiveren dog søge at give Forudsudbetalere en liden Fordel og gjør derfor bekendt, at de, som for 15de Marts 1886 opgjør sin Restance til Bladet (om der er nogen) og samtidigt indsender \$2.00 for 1886, kan for et Tillæg af \$1.00 faa sig portofrit tilsendt en hel ældre Aargang (24 Hefter), for et Tillæg af 50 Cts. $\frac{1}{2}$ ældre Aargang (12 Hefter) og for et Tillæg af 25 Cts. „Afs handlinger og Fortællinger“ (6 Hefter), Alt saa langt, det rækker.

✍ Enhver Forudsudbetaler, som vil nævne det, kan desuden gjerne faa frit tilsendt et lidet Hefte indeholdende „To ældgamle Sange fornyede (Tolvtalvisen og en Sang, kaldet „den gylbne ABC“), da Udgiveren har et Restoplag deraf; men dersom Abonnenten Intet nævner derom, saa sendes kun en almindelig Kvittering.

Pengene bør man altid sende paa en betryggende Maade, saa de ikke bliver borte undervejs.

✍ En Del af Læsestoffet for den kommende Aargang er allerede udseet, deriblandt en større, interessant Fortælling.

Udgiveren benytter denne Anledning til at sende sin oprigtige Tak til alle dem, som paa en eller anden Maade har staaet ham bi i det forløbne Aar, og beder hermed „For Hjemmet“ fremdeles paa det Bedste anbefalet til gamle og nye Venner fjærnt og nær.

Adresse:

R. Thronsdjen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Kettelse.

I indværende Numer Side 715 staar: Mel. Zions Datter, læs: Zions Bægter.

I n d h o l d: I Solstunnet. — Tunis. — Abrahams og Melkizedeks Møde (Psalme). — Frøafalden, men ikke fortabt. — Boganmeldelse. — Serbien. — Til Sangforeningen „Luren“ (Digt). — Blandinger. — Nyt og Gammelt. — For Hjemmet i 1886. — Kettelse.

Opmærksomheden henledes paa Hr. Hegners Avertissement paa anden Side af Omslaget. Hans Magazin er meget vel forsynet med alle Slags Mobler; der finder man ogsaa smukke og nyttige Gjenstande passende til Julepræsenter til Priser fra \$100.00 til 25 Cents. Magazinet er et Kvartal Best for Chicago, Milw. & St. Paul N. N. Depot.

R. F. B. Portman,
JUSTICE OF THE PEACE,

ATTY. AT LAW, NOTARY, REAL ESTATE.

Office over Klopps Drug Store, DECORAH, IOWA.

C. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEYS AT LAW,

DECORAH, — — — — — IOWA.

Hans Johnsen,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svøber, Bidfler etc.,

forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Cæleringe etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt
Kobber- og Blyvarer, Gaardskredskaber og Værktøi, Bygningsmaterialier,
som Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Nie.
Kobber- og Blyvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillen de bedst
i Handelen. Vonne- og Stue-Uhre repareres smukt.
Løst ved Post Office, Decorah, Iowa.

T. E. Egge, NOTARIUS PUBLICUS, udfærdiger Skjøder, Pan-
teobligationer, Føderaadskontrakter etc. Auditors
Office i Courthuset, DECORAH, IOWA.

J. T. RELF.
PHOTOGRAF,

handler med Hammer, Lijer, Albums, Fjelds-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn fotografæres ved den nye Methode langt hurtigere end for. Alle mine Negativbilleder retoucheres af den udmærkede Retoucher, Hr. Eugene Austin. Afslæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerhs Drugstore.
Decorah, Iowa.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydspiden af Water Street = = = = Decorah, Iowa.

VARIETY STORE

For Galanteri-Varer, Guldstads, Solvtøi,
Billed-Hammer, etc. etc.

Water Street, Decorah, Iowa.

A. N. Vance.

Burlington, Cedar Rapids & Northern Ry.

Den lige Linie gennem Staten Iowa til

Steder i Minnesota og Dakota

Staar i Forbindelse med alle vigtige Linier, der gaa mod

Nord, Syd, Ost og Vest.

Nord til Minneapolis, St. Paul og alle Steder i Minnesota, Dakota, Manitoba, Montana, Wyoming og Oregon. Syd til St. Louis og Steder i Illinois, Missouri, Arkansas, Texas og alle Steder Syd og Sydpst. Ost til Chicago og alle østlige Steder. Vest til Council Bluffs, Kansas City og alle Steder i Nebraska, Kansas, Colorado, New Mexico, Utah, Nevada og Californien.

Landsøger-Billetter ere tilsalgs paa alle Coupon-Officer, baade enkelte og for Frem- og Tilbagerejse til Landmarkeder i Iowa, Minnesota, Dakota, Kansas, Nebraska, Missouri og Texas.

Faste Train med Pullmans Palads Sovevogne gaa mellem Chicago og St. Louis og Minneapolis og St. Paul, gaaende fra Chicago paa Chicago, Rock Island & Pacific-Vanen, fra St. Louis paa St. Louis, Rock Island & Northwestern-Vanen og fra Minneapolis & St. Paul paa Minneapolis & St. Louis-Vanen.

Hovedlinien

gaar fra Burlington, Iowa, til Albert Lea, Minnesota; Muscatine-Linien fra Muscatine, Iowa, til What Cheer og Montezuma, Iowa; Clinton-Linien fra Clinton, Iowa, til Elmira, Iowa; Iowa City-Linien fra Elmira til Riverside, Iowa; Decorah-Linien fra Cedar Rapids til Postville og Decorah, Iowa; Iowa Falls-Linien fra Cedar Rapids til Worthington, Minn. og Watertown, Dakota; De. mond-Linien fra Dows, Iowa, til Madison, Iowa.

Uf Oventaaende sees, at næsten ethvert Strøg af Iowa, Minnesota, Dakota og Norden eller Osten, Syden eller Sydpsten kan naaes med denne Linie og dens Forbindelser.

Karter, Tidstabeller og enhver Underretning meddeles ved Henvendelse til Agerer. Billetter findes tilsalgs paa alle Coupon-Officer til alle Steder i de Forenede Stater og Kanada.

C. J. Jves,

Præsident og General Superintendent.

J. C. Hannegan,

Chief Clerk, Passager-Depot.

Cedar Rapids, Iowa.

Burlington, C. R. & N. R. R. Tidstabel for Decorah Station. Regulære Train afgaa og ankomme som følger: Train No. 52 (Passager) gaar fra Decorah Kl. 1,20 Efterm. og No. 54 (Fragt) Kl. 4,50 Form.: No. 51 (Passager) ankommer Kl. 3,00 Efterm. og No. 53 (Fragt) Kl. 5,25 Efterm.

Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$30.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars - Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

JOHN R. SLACK.

Iver Larsen
følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
I Brødrene Gulliksons forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
Decorah : : Iowa.

---

6 tidligere Bind af „For Hjemmet“,
indeholdende flere store og en Mængde mindre Fortællinger (72 Hefter, over
2,100 Otkavfider med Titelblade og Registre til hvert Bind) sendes portofrit
eller pr. betalt Express til hvilken som helst Adresse her i Landet for \$5.00.
(Enkelte Bind kunne ogsaa sendes til Norge og Danmark for \$1.00 Stykket).
Bed et Bind forstaaes 12 Hefter. Adresse:
R. Throndsen, Decorah, Iowa.

Vi kan tilraade vore Læsere
at kjøbe sit Skotoi hos
L. M. ENGER,
respektabel Skohandler,
2den Dor Vest for 1st National Bank,
DECORAH, - - - - - IOWA.

Familien Heldringen,
en udmærket, kristelig Fortælling af Eugenia v. Mislaff, 17 mindre Fortæl-
linger, forskellige Biografier og meget andet Læsestof, (24 Hefter = 1 ældre
Udgang af „For Hjemmet“) sendes portofrit for \$1.50.
Adresse R. Throndsen, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Office over Winneshiek County Bank, - - - Decorah, Iowa.

G. I. Wendling

forfærdiger

Kaleschevogne og Buggier
og forøvrigt alle slags Kjøretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Verksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høistole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Kost billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Kohn, Northfield, Minn.

DECORAH WOOLEN MILL

har stadig tilsalgs en fuld Forsyning af

Flaneller,

Uldtepper,

Garn,

Kashimixer o. s. v.,

Alt af eget Fabrikat.

Varene garanteres at være udelukkende af Uld og et Fabrikat af første Sort i sit Slags.

Kom og forsøg det.

Decorah Woolen Mill, Water Street,

John E. Duncan,

DECORAH, - - - - -

IOWA.

F. N. EGGE,

Smedeverksted, Water Street, lidt Vest for Woolen Factory, Decorah, Iowa.

Hæstestøning, Reparation af Plouge og alle
Slags Gaardsredstaber,

samt Alt til mit Fag henhørende Arbeide udføres billigt og forsvarligt.